

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ
НА
ХХIII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
I РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 26

София, сръда, 23 декември

1931 г.

27. заседание

Вторникъ, 22 декември 1931 г.

(Открыто отъ подпредседателя Н. Захариевъ въ 17 ч. 15 м.).

СЪДЪРЖАНИЕ:

Стр.	Стр.		
Отпуски, разрешени на народни представители	481	на вдовици на такива, живущи въ странство. (Приемане)	488
Предложения:			
1) за изменение и допълнение на нѣкои членове отъ правилника за вѫтрешния редъ на обикно- веното Народно събрание. (Предложение на на- роднитѣ представители: д-ръ Х. Мутафовъ, Г. Г. Геновъ, Х. Чолаковъ и Х. Близнаковъ) (Съоб- щение)	481	1) за амнистия на нѣкои нарушения. (Трето че- тене)	482
2) за продължение срока за получаване държав- ното парично пособие на нѣкои руски вете- рани отъ освободителната война 1877/1878 г. и	481	2) за изменение и допълнение закона за акцизитѣ и патентовия сборъ върху птицетата и закона за облагане материалистѣ, отъ които се вариа ракия. (Трето четене)	483
Законопроекти:			
Dневенъ редъ за следващето заседание	496	Dневенъ редъ за следващето заседание	496

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Обявявамъ заседанието за открито. Присъствуватъ нуждното число народни представители. Заседанието е законно.

(Отъ заседанието отсятествуватъ следнитѣ народни представители: Ангеловъ Иванъ, Ангеловъ Станъ, Атанасовъ Руменъ, Бояджиевъ д-ръ Агана, Бурилковъ д-ръ Димо, Василевъ Григоръ, Василевъ Иванъ, Ваниславъ Славейко, Георгиевъ Стойчо, Говедаровъ Георги, Данайловъ Георги, Дековъ Петко, Деневъ Панайотъ, Димитровъ д-ръ Димитъръ, Димитровъ Захари, Ди-
чевъ Петко, Дочевъ Момчо, Дрънски Димитъръ, Еповъ Борисъ, Запряновъ Петко, Капитановъ Анастасъ, Караджовъ Костадинъ, Караковъ Йорданъ, Коевски Василь, Ко-
левъ Петко, Константиновъ Тома, Косевъ Костадинъ, Куртевъ Иванъ Кършовски Крумъ, х. Лековъ х. Андрей, Ло-
ловъ Сава, Лулчевъ Коста, Лѣкарски Иванъ, Ляпчевъ Ан-
дрей, Мечкарски Тончо, Милановъ д-ръ Кънчо, Мирски Христо, Моловъ Янаки, Момчиловъ Стоянъ, Мопановъ Стойчо, Мустафовъ Али, Нейчевъ Адамъ, Орозовъ Александъръ, Пастиуховъ Кръстю, х. Петковъ х. Георги, Пет-
ковъ Стефанъ, Петровъ Никола, Пулевъ Стамо, Свиаровъ Добри, Савовъ Кирилъ, Такевъ д-ръ Владимиръ, Такировъ Хафузъ Юсенинъ, Ташевъ Димо, Томчевъ Ангелъ, Тодоръ Деню, Христовъ Димитъръ, Христовъ Трайко, Иванъ Иванъ, Чолаковъ Христо, Чорбаджиевъ Петко, Шидерски Едю, Юртовъ Георги и Янакиевъ Васи.)

Съобщавамъ на Събранието, че бюрото е разрешило отпусъкъ на следнитѣ народни представители:

На г. Тончо Мечкарски — 4 дни;
На г. Теодоси Кънчевъ — 1 день;
На г. Василь Мариновъ — 2 дена;
На г. Адамъ Нейчевъ — 3 дни;
На г. Христо Мирски — 1 день;

На г. д-ръ Димо Бурилковъ — 5 дни и
На г. Крумъ Кършовски — 1 день.

Постъпило е предложение отъ народнитѣ представи-
тели г. г. д-ръ Христо Мутафовъ, проф. Георги Геновъ,
Христо Чолаковъ и Христо Близнаковъ, подписано отъ
нуждното число народни представители, за изменение и
допълнение на нѣкои членове отъ правилника за вѫтреш-
ния редъ на обикновеното Народно събрание. (Вж. прил.
T. I, № 18)

Това предложение ще се напечати, ще се раздаде на
г. г. народнитѣ представители и ще се постави на дневенъ
редъ.

С. Димитровъ (раб): Г. председателю! Какво става съ
нашите питания? Ние депозирахме нѣколко питания, които
не търпятъ отлагане. Едното отъ тѣхъ е въ връзка съ но-
вите арести, които се вършатъ сега въ Сливенъ и за ин-
квизицията въ Бургазъ. Мисля, че г. министърътъ на вѫ-
трешните работи ще трѣба да отговори.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Нѣма го г. мини-
стра на вѫтрешните работи.

Пристигваме къмъ точка първа отъ дневния редъ —
трето четене законопроекта за изменение и допълнение
закона за акцизитѣ и патентовия сборъ върху птицета
и пр.

Има думата г. министърътъ на финансите.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители!
Понеже по този законопроектъ въ момента комисията не
е готова съ измѣненията си, още не сѫ написани на чисто,
предлагамъ да се пререди дневниятъ редъ и да разгледаме
на първо място втората точка, а първата — на второ
място.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Които приемат предложението на г. министра на финансите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристигваме къмъ точка втора отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за амнистия на нѣкои нарушения.

Моля г. докладчика да прочете законопроекта.

Докладчикъ Н. Гавrilovъ (нац. л.): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ поправките и прибавките, приети на второ четене)

Председателствуващ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Иванъ Ингилизовъ.

И. Ингилизовъ (мак): Г. г. народни представители! Съчл. 2 отъ законопроекта се амнистират нарушенията по нѣкои членове отъ закона за тютюна, но само тия, които сѫ извршени въ земетръсната област. Известно ви е, че положението и на останалите тютюнопроизводители въ сегашния моментъ не е по-добро.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): То се поправи.

И. Ингилизовъ (мак): Азъ моля чл. 2 да се допълни въ смисъль, да се прибави въ текста му и чл. 132, алинея втора, отъ закона за тютюна. Нарушенията по алинея втора на чл. 132 отъ закона за тютюна се наказват съ глоба отъ 500 до 2.000 л. Касае се за ония тютюнопроизводители, които пренасятъ тютюнъ безъ преносително свидетелство; макаръ че тютюнът е занесенъ въ складъ, търговски или кооперативенъ, и е редовно записанъ въ книгите, значи, нѣма никаква контрабанда, обаче тютюнопроизводителятъ не носятъ съ себе си преносително. Въ нѣкои мѣста, кѫдето селата сѫ разпръснати, за улеснение секретарь-бирникът дава, да кажемъ, на 10 души тютюнопроизводители едно преносително за една и сѫща фирма и, естествено е, че само единъ отъ тѣхъ ще нося преносителното, останалите нѣматъ преносително. Ако нѣкой отъ последните бѫде заловенъ, че пренася тютюнъ, макаръ че го занася въ складъ, глобявятъ го и го разтакатъ по сѫдилищата. Затуй моля въ текста на чл. 2 да се прибави и чл. 132, алинея втора, отъ закона за тютюна. Въ алинея втора на този членъ отъ закона изрично се казва, че се наказватъ съ глоба отъ 500 до 2.000 л. ония, които пренасятъ безъ преносително суровъ тютюнъ на листа, макаръ тютюнът да е занесенъ въ тютюневъ складъ и да е записанъ редовно въ книгите.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Има думата г. министъръ на правосѫдието.

Министъръ Д. Върбеновъ: Г. г. народни представители! Това, което иска г. Ингилизовъ, ние го обсѫдихме и въ Министерския съветъ, и въ комисията по Министерството на правосѫдието. Трѣбва да ви кажа, че не мога да се съглася да се видоизмѣни така чл. 2 отъ законопроекта за амнистия на нѣкои нарушения, както иска г. Ингилизовъ.

Докладчикъ Н. Гавrilovъ (нац. л.): Г. Ингилизовъ! Що се касае до това, че не се отнасяла амнистията за нарушенията по закона за тютюна за цѣлата страна, трѣбва да Ви кажа, че Вие грѣшите, защото въ миналото заседание се прибави, по предложението на г. министра, и чл. 114, който се отнася до цѣлата страна. Вие, г. Ингилизовъ, може да не сте били тукъ и да не знаете, че се направи тази поправка.

И. Ингилизовъ (мак): Г-да! Моето предложение е да се прибави и чл. 132.

Докладчикъ Н. Гавrilovъ (нац. л.): Чл. 132 въобще е изхвърленъ.

Министъръ Д. Върбеновъ: Г. г. народни представители! Азъ моля въ чл. 5 следъ думата „поворъщане“ да се прибавя думитъ „а заграбената (разработената) площи се отнема по административенъ редъ, ако тя е общинска или държавна.“ Правя това предложение, понеже по чл. 5 изплатенитъ глоби и конфискуванитъ материали не подлежатъ на повръщане. Има, обаче, случаи, когато нарушителятъ е разоралъ земя, държавна или общинска, заграбилъ я е за себе си. За да не се тѣлкува, че тая разорана, заграбена общинска и държавна земя нѣма да се повръща, искамъ да се направи тази прибавка къмъ чл. 5 и моля и вие да се съгласите.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Никола Пѣдаревъ.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Амнистиратъ се нарушенията по разработване или изкореняване на гори. Това засъга законопроектътъ. Въ присѫдите, по нарушенията на закона за горитъ, не се решава въпросътъ, чие е мястото, чия е гората, а се разрешава единъ чисто стопански въпросъ, въпросътъ за стопанисване на горитъ. Ако сега се предвиди, както иска г. министъръ, че по административенъ редъ ще се връща земята, която, може би, е на самия стопанинъ . . .

Министъръ Д. Върбеновъ: Тукъ не се касае за такъвъ случай. Въпросътъ е, когато има заграбена площи, защото може нѣкой да отиде да разоре земя, съседна на неговата нива, и да я заграби, когато е очевидно, че тая площи не е негова. Та да може по административенъ редъ тя да се повърне. Нѣма да разрешаваме ние въпроса за собствеността.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Да не се влиза въ разправии много пакости.

Министъръ Д. Върбеновъ: Нѣма.

Докладчикъ Н. Гавrilovъ (нац. л.): Касае се до нарушения на постановленията на чл. 150 отъ закона за горитъ, когато сѫ разорани и разработени горски площи. Амнистиратъ се глобите, наложени за нарушение на този членъ отъ закона за горитъ, обаче трѣбва да се каже, че разораната площи, когато е общинска или държавна, се отнема по административенъ редъ отъ този, който я е заграбилъ.

Р. Василевъ (д. сг): Въ присѫдите за такива случаи се казва, разораната площи да се връне на държавата.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Христо Родевъ.

Х. Родевъ (нац. л.): Азъ искахъ да отговоря на г. Пѣдаревъ. Въ чл. 150 отъ закона за горитъ се казва, че нарушителятъ, които сѫ разорали и обѣрнали на ниви част отъ общинска или държавна гора, горска площи, се наказватъ съ глоба и обезщетение. Въ сѫщия членъ отъ този законъ се постановява отнемане на разораната площи по административенъ редъ. Понеже сега съ законопроекта за амнистия на нѣкои нарушения се амнистиратъ нарушенията по този законъ, за да не се разбере, че като се амнистиратъ нарушенията, като се опрощаватъ, така да се каже, и глобата, и обезщетението, може нарушителятъ да владѣе и за въ бѫдеще разораната площи, позовавайки се на този законъ за амнистия на нѣкои нарушения, прави се това предложение. Направеното отъ г. министра предложение е отъ голѣма важност. Ще трѣбва да се разбере, че се амнистиратъ нарушенията, като глобата и обезщетението, но не че и разораната площа остава въ владѣние на онзи, който я е разработилъ, и че, по силата на чл. 150 отъ закона за горитъ, тя ще му бѫде отнета по административенъ редъ.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Когато въ присѫдата е постановено.

Х. Родевъ (нац. л.): То е постановено въ закона за горитъ.

Така че това допълнение се явява една необходимостъ, за да не се тѣлкува въпоследствие, че и заграбването се амнистира.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Ще гласуваме предложението.

Има предложение отъ народния представител г. Ингилизовъ, подписано отъ 10 души народни представители, чл. 2 отъ законопроекта за амнистия за нѣкои нарушения да се видоизмѣни, както следва: (Чете) „Чл. 2. Амнистиратъ се нарушенията по закона за тютюна, чл. чл. 113, 119, 122, 126, алинея първа, 131, алинея трета, 132, алинея втора, 136, 140 и 156 за времето отъ 1 януарий 1927 г. до 1 август 1931 г.“

Г. министъръ на правосѫдието не е съгласенъ съ това предложение.

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнат ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Г. министъръ на правосѫдието предлага къмъ чл. 5, следъ думата „поворъщане“, да се прибавя думитъ: „а

заграбената (разработената) площ се отнема по административен редъ, ако тя е общинска или държавна".

Които съм съгласни със това предложение, моля, да вдигнат ръка. Министерство. Събранието приема.

Които приемат на трето четене законопроекта за амнистия на някои нарушения тъй, както се докладва от г. докладчика, заедно със приетото сега предложение, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 13)

Пристигаме къмъ точка първа от дневния редъ — трето четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за акцизът и патентовия сборъ върху птицетата и закона за облагане материалиятъ, отъ които се вари ракия.

Има думата г. докладчикът.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители! При гласуването на второ четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за акцизът и патентовия сборъ върху птицетата се направиха известни предложения за допълнения и измѣнения на законопроекта. Един бѣха отхвърлено още тогава, а за други г. министърът се съгласи да бѫдат препратени въ комисията, разгледани отъ нея и следъ това докладвани на въсъ, съгласно чл. 39 отъ правилника за вътрешния редъ.

Въ духа на чл. 39 отъ правилника за вътрешния редъ азъ ще пристигам къмъ докладване само на решенията на комисията по тия предложения, ще ги гласуваме и следъ туй ще прочета цѣлия законопроектъ, за да бѫде гласуванъ, както това трѣбва да стане на трето четене.

Бѣше направено тукъ едно предложение да се махватъ началните проценти въ алинея четвърта на § 2. Тази алинея гласише тъй: (Чете) „Винена каль и вино за преваряване, реколта 1930 и 1931 година, се облагатъ съ 60 ст. акцизъ на литъръ, въ банкноти, при раундеманъ за кашата отъ 7 до 9%, а за вината отъ 9 до 12% алкохоль на литъръ“. Бѣше предложено и се призе отъ комисията да стане така: „... при раундеманъ за винена каль до 9% — махва се „отъ 7“ — „а за вината до 12%“ — махва се „отъ 9“ — „алкохоль на литъръ“.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Да се прочете цѣлиятъ законопроектъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Прочетете по-наредъ цѣлия законопроектъ и после ще докладвате предложенията.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Азъ постъпвамъ по този редъ, защото съмъ тъмъ, че е въ духа на чл. 39 отъ правилника за вътрешния редъ. Допитахъ се до някои по-стари депутати, които знайтъ парламентарната практика, и тѣ ми казаха, че се постъпва по този редъ.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Това съмъ измѣнението, които предлага комисията, и тѣ трѣбва поотдѣлно да се приематъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Именно тѣхъ докладвамъ.

Н. Стамболиевъ (з): Тѣхъ ще гласуваме поотдѣлно.

Министъръ С. Стефановъ: После ще се прочете цѣлиятъ законопроектъ и ще се гласува.

Председателствуващъ Н. Захариевъ Има думата г. министърътъ на вътрешните работи.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Г. г. народни представители! При третото четене единъ законопроектъ се докладва изцѣло, отначало до край, следъ туй се докладватъ направените предложения, които се гласуватъ по-отдѣлно, и следъ това се гласува законопроектъ изцѣло.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Има членове, които трѣбва да минатъ на второ четене, защото се върнаха въ комисията.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Нѣма такива членове.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Има такива членове, които не сѫминали на второ четене.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Ако има такива, то е другъ въпросъ.

С. Омарчевски (з): Сега нѣмаме второ четене, а имаме трето четене.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Тогава ще пристига къмъ докладване на цѣлия законопроектъ.

Нѣкой отъ земедѣлците: Да се докладва цѣлиятъ законопроектъ и следъ туй измѣненията.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Ще прочета законопроекта съ всичките измѣнения.

(Прочети законопроекта изцѣло, заедно съ прибавките и поправките, приети на второ четене)

Отъ предложените поправки и прибавки въ комисията се приеха сладките:

Въ четвъртата алинея на § 2 — това, което докладвахъ въ началото — изхвърлятъ се думите „отъ 7“ и остава „за винената каль до 9%“; изхвърлятъ се същите думите „отъ 9“ и остава така: „а за вината до 12% алкохоль на литъръ“.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители приематъ предложението на комисията за измѣнение на алинея четвърта отъ § 2 тъй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Въ § 4 се прие да стане следната промѣна. Изхвърля се думата „гликоза“ отъ първото изречение, като текстът на параграфа остава така: (Чете) „Захаръ цвекловъ, тръстена и други видове, като: гроздова, малтоза, маноза, галактоза и други такива съ състава на тръстената или гроздовата захаръ — съ 36 ст. златни на килограмъ, а гликозата — съ 25 ст. златни на килограмъ“.

При второто четене на законопроекта и гликозата бѣше обложена съ 36 ст. акцизъ на килограмъ. Сега акцизът се намалява отъ 36 ст. на 25 ст. златни на килограмъ.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): А досега колко бѣше?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Досега бѣше 10 ст., по закона за бюджета, а по по-стария законъ гликозата е била облагана наравно съ другата захаръ.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Г. министре! Съ така повишения акцизъ не се ли застрашава функционирането на фабриките?

Министъръ С. Стефановъ: Съвсемъ не. Проученъ е въпросът и се намѣри, че гликозата е обложена съ нѣщо повече, отколкото е съотношението на захарността.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители приематъ направеното отъ комисията измѣнение въ § 4, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнат ръка. Министерство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Въ § 5 забележката изцѣло се прередактира така: (Чете) „Фабричниятъ спиртъ за приготовление на оцетъ ще се облага съ 5 л. златни на литъръ стоградусенъ спиртъ. Съ същия акцизъ ще се облага и фабричниятъ спиртъ за други индустриални цели“.

Съгласно направеното на второ четене предложение, увеличава се акцизът и за спирта, който се употребява за оцетъ, отъ 4 л. златни на литъръ, както бѣше при второто четене, на 5 л. златни. Значи, акцизът на фабричния спиртъ, както за оцетъ, така и за всички индустриални цели, се изравнява, и за въ бѫдеще такъвъ спиртъ ще се облага съ по 5 л. златни на литъръ. Това се направи, за да се избѣгне контрабандата.

Вънъ отъ това, на второ четене бѣше прието на Аптекарската кооперация въ гр. София да се отпуска спиртъ за производеждане на екстракти отъ мѣстни или чуждестранни дроги съ акцизъ по 2.50 л. златни на литъръ. Сега акцизът за този спиртъ се приравнява на 5 л. златни на литъръ.

За въ бѫдеще, значи, всичките спирти за индустриални или други цели ще се облага съ акцизъ 5 л. златни на литъръ, т. е. съ 75 л. книжни.

Въ втората алинея на § 5 следъ думата „заваренъ“ се прибавиха думите „отъ настоящия законъ“.

Замѣни се и третата алинея на § 5 съ други две алинеи. На второ четене тя се прие така: (Чете) „Въ районътъ на спиртните фабрики се забранява производството на оцетъ“. Тая алинея се замѣни въ комисията съ следните две алинеи: (Чете)

„Забранява се за въ бъдеще производството на оцетъ въ районите на спиртните фабрики, а така също и въ помъщения, отстоящи на разстояние по-малко от 500 метра отъ районите на същите. Това запрещение не се отнася до заварените отъ настоящия законъ оцетни фабрики въ районите на спиртни такива. Оцетът, произведенъ отъ последните оцетни фабрики“ — т. е. заварените — „ще се облага съ 55 златни стотинки акцизъ на литъръ, при 8° киселинностъ, безразлично дали е произведенъ отъ спиртъ или малца.“

„Оцетъ, произведенъ отъ малца, ще се облага тоже съ 55 стотинки златни акцизъ на литъръ, при 8° киселинностъ.“

Последната нова алинея е поставена, защото въ бъдеще може да се откриятъ фабрики, които да произвеждатъ оцетъ само отъ малца. Затова и той тръбва да се облага съ акцизъ 55 стотинки златни на литъръ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ предложението, направени отъ комисията по § 5, алинея първа, втора и трета, така, както се прочетоха отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръжка. Минозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Първата алинея на § 7 на второ четене се прие така: (Чете) „Органъ на данъчната или общинската власт, който не запечати казана, съгласно алинея втора отъ § 3“ и пр. Думите „алинея втора“ се замъняватъ съ думите „алинея трета“, защото е направена погрешка.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ измѣнението, направено отъ комисията по § 7, тъй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ ръжка. Минозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Въ § 9, на края, думите „за оставяне безъ движение“ се замъняватъ съ думите „на разпореждане“.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Прочетете цѣлия текстъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): По-рано текстътъ на тая алинея бѣше: (Чете) „Ако по известенъ актъ данъчниятъ началникъ намира, че не следва да се издаде наказателно постановление или наказателна заповѣдъ, дълженъ е да го представи въ Министерството на финансите за оставяне безъ движение“. Сега последното изречение става така: (Чете) . . . „дълженъ е да го представи въ Министерството на финансите на разпореждане“.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Защото министерството може да не прекрати преинската.

Министъръ С. Стефановъ: Това е една редакционна поправка.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Да.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които съ изгласни съ измѣнението на комисията по § 9 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръжка. Минозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Преди § 11, който става § 14, се прибавя три нови параграфа — 11, 12 и 13.

Новиятъ § 11 има следното съдѣржание: (Чете)

„§ 11. Къмъ таблица II на същия законъ се прибавя следната забележка: „Фабрикантътъ на спиртъ представлятъ гаранция въ размѣръ на акциза, отговарящъ на месечния производственъ капацитетъ.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ предложението на комисията, да се приеме новъ § 11 така, както се прочете, моля, да вдигнатъ ръжка. Минозинство, Събранието приема.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Това е новъ параграфъ; тръбва да се мотивира.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Прибавя се новъ § 12 съ следното съдѣржание: (Чете)

„§ 12. Къмъ членъ 107 на същия законъ се прибавя следната забележка: „Не се позволява производство на вино въ София“.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Това значи да не може да се купува отъ провинцията грозде.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Какво се разбира подъ не-позволяване производство на вино въ София? Дайте пояснения. Нека се изтълкува сега този новъ параграфъ. Нѣма кой да го изтълкува на друго място.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. докладчикъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Съ произвеждането на вино отъ грозде, което се докарва тукъ, въ София, става голъм контрабанда, като се произвеждатъ птиютни вина: отъ едно и също количество грозде се произвежда нѣколко пѫти вино. Тази контрабанда не може да се улови, защото София е голъмъ консомативенъ центъръ и произведеното вино веднага се харчи, продава се. За да се произвежда вино въ гр. София, Виното да се произвежда тамъ, кѫдето се произвежда гроздето. Забраната е само за София, защото тя е голъмъ консомативенъ центъръ и контрабандата не може да се улови. Това сѫ, г. г. народни представители, съображенията на комисията за приемането на този новъ § 12.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Христо Мутафовъ.

Д-ръ Х. Мутафовъ (д): Г-да! Отъ името на комисията ще искамъ да направя нѣкои заявления, които г. министъръ тръбаше да направи. Азъ мисля, че поправките, които се правятъ въ законопроекта при неговото трето четене, тръбаше да се направятъ въ комисията съ съгласието на г. министър на финансите. Това е съгласно правилника, когато нѣма внесено писмено предложение, подписано отъ 10 души народни представители. Такова предложение нѣма. И, следователно, поправките, приети въ комисията, тръбва да се приематъ съ съгласието на г. министъръ, както виждамъ, мълчи и не прави никакво изявление.

Министъръ С. Стефановъ: Моля, моля! Г. докладчикъ каза още въ началото: „Съ съгласието на г. министър“.

Д-ръ Х. Мутафовъ (д): За всѣки параграфъ ли се отнася това?

Министъръ С. Стефановъ: Да.

Д-ръ Х. Мутафовъ (д): Тогава азъ ще кажа — що се касае до този параграфъ — че комисията, когато е вземала своето решение, не е била въ своя законенъ съставъ. Въ комисията имаше само трима души, която не могатъ да заседаватъ законно, нито може да взематъ решение. Изслушаха се мненията на разни лица, произходящи отъ разни лозарски центрове, които произвеждатъ грозде и които искаха да се прибави тази прибавка въ законопроекта — да не се произвежда вино въ София.

Нека си призная, азъ не съмъ лозарь, но азъ не мога да схвата напълно цѣлата сѫщина на такова едно предложение, неговиятъ смисълъ и значение, ако би тръбвало нѣкога то да стане законъ. Наистина, каза се, че тѣзи, които внасятъ грозде въ София, продължително, дълготрайно фабрикуватъ отъ него вино и по този начинъ създаватъ началото на една контрабанда. Ако е въпросъ за контрабандата, азъ имахъ случаи да защити това становище въ комисията, кѫдето казахъ, че контрабанда става не само въ София, но и въ цѣла България. Отъ друга страна, ако е въпросъ за залавянето на контрабандата, азъ мисля, че по-лесно е тя да бѫде заловена тукъ, въ София, която е подъ окото на Министерството на финансите, отколкото въ провинцията, кѫдето акцизътъ въласти не могатъ да действуватъ тъй, както действуватъ въ София. Ето защо азъ съмътъмъ, че не може, отъ точка зоре на контрабандата, да се настоява за такова едно предложение — да се забрани фабрикацията на вино въ София.

Независимо отъ това, по този въпросъ, г. г. народни представители, ние имаме едно друго мнение — мнението на Софийската търговска камара, на Търговския съюзъ, на Съюза на птиютпродавците и въобще на всички заинтересовани лица и институти въ нашия столиченъ животъ, които желаятъ да се даде една интензивност на тоя столиченъ животъ, вмѣсто да се взематъ каквото да било мѣроприятие, които биха попрѣчили на неговото всестранно развитие. Това, разбира се, не се отнася до по-личността, която азъ съмътъмъ, че тръбва да бѫде преследвана отъ законите въ страната, когато се практикува въ която и да било столична дѣйност. Ако се касае само за регламентация, която би могла да увреди, азъ

мисия, че такава регламентация не би тръбвало да се допустне.

Самитъ тия институти, които ви изброяхъ, поддържатъ, че въ София се внасятъ съ десетки, ако не стотици вагони грозде за консумация, което грозде не винаги може да бъде консумирано; една голъма частъ, като негодно, отива за производство на вино. Сега, ако ние забранимъ производството на вино въ София, ще направимъ невъзможно употребяването на това станало негодно грозде за производство на вино.

Най-сетне и трето нѣщо има. Тукъ, въ София, имаме вече значителни предприятия, които сѫ вложили милиони капитали, които се занимаватъ съ създаване на особени типове вина чрезъ подобрене производство. Ако бихме приели да се забрани въобще производството на вина въ София, бихме нанесли единъ чувствителен ударъ на тая зародила се у насъ индустрия за фабрикуване не, а за произвеждане вина подобрен типъ, единъ типъ, който да не бъде само предметъ на вътрешна консумация, но и предметъ на експортъ даже. Минията пожъ ние говорихме, че нѣмаме експортъ на вина, че нѣмаме пазари за нашитъ вина, а какъ ще създадемъ експортъ или какъ ще намѣримъ пазари за нашитъ вина, ако не подобримъ тъхното качество, ако не почнемъ да продавамъ виното вмѣсто въ наливно състояние, въ бутилки . . .

Нѣкой отъ земедѣлците: Това не е ставало.

Д-ръ Х. Мутафовъ (д): . . . което не е ставало досега, но което азъ мисля, че не тръбва да се спъва чрезъ една законна наредба?

Г. г. народни представители! Нѣма да се мотивирамъ повече. Азъ изповѣдвамъ, че азъ самичъкъ не мога да сквани сѫщността и значението на една такава наредба, що се касае до ограничението на контрабандата, понеже това е единствената цель, която се преследва съ нея. Азъ мисля, че не тръбва да се отнема възможността за производство на всички съния стопански сили, които търсятъ приложение на своята дейност. Може би г. министъръ да сподѣля или да не сподѣля моето становище, но азъ заявявамъ, че комисията въ законния съставъ, формално, не се е съзирала съ такова предложение и не е взела формално решение по него.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Никола Пѣдаревъ.

Н. Пѣдаревъ (д, сг): Г. г. народни представители! Азъ винаги съмъ считалъ, че единъ фискалентъ законъ не бива да унищожава обекта на облагането подъ претекстъ да осигури доходъ на държавата. Азъ не съмътамъ, че ще мога да измѣня съ нѣщо решението на комисията ли, или на министра ли, или на частъ отъ комисията, която предлага това нововъведение въ законоопроекта на трето четене. Но азъ искамъ да разбера, комисията, когато е приемала това нововъведение, имала ли е предъ видъ, че съ него засъга интересите на производителите? Ако нашето лозарство бъше подето отъ управлението, отъ държавата и се създаваха условия да може въ всички лозарски центъри производителите да обръщатъ гроздето си въ вино, да остане виното въ лозарските центрове и отъ тамъ да го търсятъ консоматорите въ София, тогава разбирамъ да законодателствуваме по такъвъ начинъ. Но сега, когато нашите лозари нѣматъ достатъчно сѫдове да пресуватъ гроздето и да го правятъ на вино, а сѫ принудени да продаватъ гроздето, ако на пазара не се явятъ достатъчно търговци да купуватъ гроздето, цената му ще бъде по-низка. Ако лозарите се оставятъ само на мѣстните търговци и не дойде конкуренцията на софийските търговци, азъ съмътамъ, че въ нашия край цената на гроздето ще бъде по-низка. Може комисията да е на друго мнение; може г. министъръ да е проучилъ този въпросъ и да ме опровергае, но азъ съмътамъ, че ако нѣма конкуренцията на външни търговци, гроздето ще се продава на мѣстните пазари на по-низка цена. И съ това нововъведение не се ли пресича вече конкуренцията на софийските търговци тогава, когато лозарите ще продаватъ гроздето? Ако се пресича, бѫдете увѣрени, г. министре, че Вие посѣгате на интересите на лозарите. Азъ съмътамъ, че преди всичко тръбва да пазимъ интересите на лозарите, защото това сѫ производители, за които държавата тръбва да се грижи, а подиръ това да се грижи за интересите на търговците, които произвеждатъ вино отъ грозде. Азъ искамъ само да обръна вниманието на г. министра и на г. докладчика върху това, дали тѣ сѫ проучили и пречели това нововъведение и намиратъ ли, че съ него не се посѣга на интересите на лозарите. Иначе азъ

съмътамъ, че ще направятъ една голъма пакость на нашите лозари-производители, ако ги лишатъ отъ търговците, които закупуватъ гроздето.

И. п. Рачевъ (з): Тъзи търговци ще престанатъ ли да отиватъ да закупуватъ грозде? Не. Тъхните интереси ще ги заставятъ да отидатъ да купуватъ грозде въ самите лозарски центрове.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Тодоръ Бончевъ.

Т. Бончевъ (д, сг): Г. г. народни представители! Параграфътъ, който разискваме, се предложи при второто четене отъ г. Букова и г. министърътъ на финансите се съгласи да бѫде разгледанъ отъ комисията. Азъ оставямъ настрана въпроса, който повдигна г. председателъ на финансовата комисия: дали комисията е била възложена съставъ, когато е приелъ този параграфъ, защото спорътъ не е тамъ. Спорътъ, както призна и той, както призна и г. министърътъ, както призна и г. Пѣдаревъ, е: кой ще бѫде засегнатъ съ това измѣнение на закона — лозарите ли или кръчмарите? Да сме начисто, г. г. народни представители! Това измѣнение не засъга интереса на десетина души, а интереса на едно грамадно производители, население — лозарите! Решението на комисията, да забрани въ София производството на вино, иде отъ желаниято да се пресъчне пожътъ на една контрабанда. Какъ става тя, това е нужно да се разбере отъ Народното събрание, за да може да гласува по съвѣтъ. Търговци отъ София купуватъ грозде отъ село, домъкватъ го тукъ и го вкарватъ въ избѣтъ си. Отъ това грозде, което влизатъ на софийските търговци и кръчмари, впоследствие съ захаръ или съ каквото щете друго се фабрикува много вино. Азъ помолихъ г. министра на финансите и г. председателя на комисията, ако съмътамъ, че тъзи, които защищаватъ това измѣнение, грѣшатъ, да провѣрятъ известни складове и кръчми тукъ, въ София, колко литри вино сѫ купили презъ известно време и колко литри сѫ продали, за да се види, че следъ като единъ кръчмаринъ е купилъ 1.000—2.000 кгр. грозде и вино, въ кръчмата му, въ продължение на 365 дни, сѫ продавани всѣки денъ по 100 литри вино. Отъ где е дошло туй вино? Биха ли ми казали тъзи, които поддържатъ противната теза, чии интереси защищаватъ? Защо да не може да се забрани фабрикуването на вино въ София? Какво ще имъ бѣрка на търговците тая забрана? Ще си пратятъ сѫдоветъ въ село, ще се пресува гроздето, ще се остави да ферментира, после ще се домъкне въ избѣтъ, търговецътъ ще може да прави отъ него шампанско, ще може да прави ризлингъ типъ, ще може да го избистря, но забранява му се гроздоберъ, както каза и г. докладчикътъ, въ смисълъ да не може никой търговецъ и кръчмаръ, специално въ София, да държи въ избѣта си джибри, които сѫ есенцията за получуване вино.

Постави се, обаче, въпросътъ: нѣма ли да се убие възможността, чого производителятъ да може да продаде гроздето си въ София? Отговоряме: нѣма такъвъ страхъ, по простата причина, че всички търговци въ София и другаде иматъ на разположение сѫдове, които могатъ да пратятъ въ производителните центрове да ги налѣтятъ съ вино и да ги донесатъ.

Поставя се още и другъ единъ въпросъ, който безспорно е много сериозенъ. София консумира дневно отъ 20 до 50 вагона грозде — запомнете това добре — по време на гроздобера. Отъ него грозде срѣдно 10% оставатъ отпадки, които не могатъ да се консумиратъ за храна, понеже сѫ полуизгнили и полуразвалини; това грозде кѫде ще отиде? Пѣтица много. Да го направятъ на вино въ съседно село, но да не е въ магазията на търговеца, кѫдето има и канзанъ, кѫдето има и есенция, кѫдето има и всички боклуци, които не могатъ да се провѣрятъ отъ когото щете. И за да подкрепя становището си, азъ молихъ г. председателя на финансовата комисия да се провѣри лъжа ли е изнесено отъ мене, че въ 1930 г. въ София и въ цѣлата околия сѫ измѣрени отъ акцизните власти 200 хиляди литри вино, когато София има хиляда кръчми, въ които хичъ да нѣма, все има по хиляда литри вино, произведено отъ грозде — и 1.300 кгр. каша за варене ракия. При тъзи цифри азъ желаи да ми се отговори кой защищаватъ интересите на лозарите — тия ли, които бѣха въ комисията, или другите, които шушукаатъ, че интересите имъ били заплашени?

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Димитъръ Джанкардашлийски.

Д. Джанкардашлийски (нац. л.): Г. г. народни представители! Ако има нѣщо добро въ всички тия измѣнения

които съм предметъ на настоящия законопроектъ, който ние дебатираме на трето члене, то най-доброто, което се прокарва въ него, е именно този новъ параграфъ, който се докладва отъ докладчика. Странно впечатление прави, че този новъ параграфъ, пристъп отъ комисията, намира опозиция въ Народното събрание. Азъ бѣхъ къмъ нашия край, който е на всички добре известенъ, като най-голѣмъ лозарски център — гр. Анхиало и околните — и когато съобщихъ на моите избиратели лозари за този новъ параграфъ, пристъп отъ комисията, всички сияеха, защото всички знаятъ, че най-голѣмата контрабанда по време на гроздобъръ, се върши тукъ, въ София, кѫдето отъ единъ вагонъ грозде, който ще се внесе, се произвеждатъ десетки вагони литри петиотизирани вина, които всички вие, които сте обикнали крайнитѣ, пъкъ и централнитѣ кръчми, знаете — тушкашния тъй нареченъ резнякъ, на който производството край нѣма.

Г. г. народни представители! Съображението, което изтъкна председателът на финансовата комисия, г. д-ръ Мутафовъ — че на лозарството щѣло да се попрѣчи, щомъ не се позволи да се внася грозде въ София, защото тукъ имало фирми, които могатъ да произвеждатъ типизирани вина, годни както за вътрешна консумация тъй и за износъ навънъ — туй съображение въ основата си е невѣрно и неотговоряще на действителността. Не е София, която, като внася грозде, ще даде на българското лозарство и винарство типизирани вина, годни за вътрешна консумация и за износъ навънъ. Въ това отношение съм нуждни съвѣршено други грижи. Азъ съмѣтамъ, че г. министърът на финансите, пъкъ и другите стопански министри ще ни занимаятъ въ скоро време — особено когато се разглежда новият бюджетъ за финансовата 1932/1933 година — съ постройката на винарски изби и тукъ въ центъра, и въ провинцията, въ лозарските центрове, кѫдето да могатъ да се произвеждатъ истински типизирани вина. Недейте разбира, на-примѣръ, една модерна изба въ София, гроздето ще трѣбва обязателно да се пренася отъ лозарските центрове въ тая изба, за да се произвеждатъ вина. Тъкмо обратното: ако тукъ, въ центъра, имаме една голѣма изба за нѣколко милиона литри вина, вина ще се пренася отъ Пазарджикъ или другаде, въ тая изба, гдето тѣ ще се превръщатъ въ типови вина. Съвсемъ невѣроятно е пренасяне грозде отъ лозарски центъръ, за да винарствуватъ другаде. Това е едно заблуждение, бихъ казал азъ.

Другото съображение пъкъ, което изтъкна г. Пѣдаревъ — че щѣло било да се попрѣчи на лозарството, защото нѣмало да има конкуренция — е също така безосновно. Тъкмо този новъ параграфъ, г. г. народни представители, вмѣкнатъ въ законопроекта отъ комисията, ще пресъчне пажтя на апашитѣ търговци (Рѣжкоплѣскания отъ земедѣлѣцитетѣ), а ще даде тласъкъ на всички ония търговци, които носятъ съ честь и съ достойнство името търговецъ, да отидатъ въ производителния центъръ съ своя инвентарь и да конкуриратъ; не да взематъ оттамъ единъ вагонъ грозде, да го домѣкнатъ тукъ, да произвеждатъ отъ него 20 вагона вино, да биятъ цената на истинското вино и по този начинъ да убиятъ производството на грозде. (Рѣжкоплѣскания отъ земедѣлѣцитетѣ)

Г. г. народни представители! Азъ не желая да ви занимавамъ повече съ този въпросъ. Азъ моля всички ви, които милѣтъ за народното стопанство, за народното лозарство, да гласувате единодушно този новъ параграфъ, който се предлага отъ комисията. (Рѣжкоплѣскания отъ мнозинството)

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител Асенъ Буковъ.

А. Буковъ (з): Г. г. народни представители! Съмѣтамъ, че въпросътъ се уясни достатъчно отъ г. Бончевъ и отъ г. Джанкардашлийски. Безъ да повтарямъ тѣхнитѣ мотиви, които азъ напътно подкрепямъ, съмѣтамъ, че за изключителната контрабанда, която се върши въ София, трѣбва и изключителна мѣрка, каквато е именно и мѣрката, която ни се предлага отъ комисията.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Сава Савовъ.

С. Савовъ (д): Г. г. народни представители! Миналата и по-миналата година се изнесоха въ Будапеща и другаде стотици килограми мѣсть, за да се прави вино. Между впрочемъ ние запрещаваме да се прави вино отъ грозде въ София, а позволяваме да се внася мѣсть въ София безъ акцизъ. Питамъ: какво ще стане съ тая мѣсть, която съ хиляди килограми ще бѫде внесена въ София безъ акцизъ? Нѣма ли да стане на вино?

Нѣкой отъ мнозинството: Нѣма.

С. Савовъ (д): Запрещаваме да се прави въ София вино отъ грозде, а не запрещаваме да се прави вино отъ мѣсть.

Т. Бончевъ (д. сг): Мѣстата е пресъчена.

А. Буковъ (з): Тя е пресъчена и не може да стане на вино.

Т. Бончевъ (д. сг): Даже на оцетъ не може да стане.

Д. Джанкардашлийски (нац. л): Г. г. народни представители! Пренасянето на мѣсть отъ провинцията въ София става подъ контрола на акцизнитѣ власти.

С. Савовъ (д): Безъ акцизъ идва тукъ.

Д. Джанкардашлийски (нац. л): Преди да докаратъ мѣстата въ София, измѣрватъ я.

С. Савовъ (д): И вмѣсто да я пресъчать, ще направятъ отъ нея вино.

А. Буковъ (з): Щомъ е пресъчена, тя не може да ферментира.

Нѣкой отъ земедѣлѣцитетѣ: Цельта е да не се прави отъ 100 кгр. грозде 1.000 кгр. вино.

И. п. Рачевъ (з): Цельта е да не се прави второ вино.

С. Савовъ (д): Ще направятъ отъ нея вино безъ да плащатъ акцизъ. (Глъчка)

Председателствующъ Н. Захариевъ: Г-да! Оставете тия разговори. Въпросътъ е ясенъ.

П. Попизановъ (з): Мѣсть и вино е едно и сѫщо нѣщо.

Т. Бончевъ (д. сг): Пресъчената съ натриевъ бензоатъ шира не може да става вино.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители! Най-напредъ ще отговоря на г. Пѣдаревъ, че при приемането на това законоположение комисията е имала предъ видъ и интереситѣ на лозаритѣ, и интереситѣ на фиска.

Д. Джанкардашлийски (нац. л): Разбира се.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Отъ петиотнитѣ вина, произвеждани тукъ контрабандно и веднага разпродавани, държавата не е получавала никакъвъ акцизъ. Значи, отъ фискално гледище това положение въ законопроекта е издѣржано.

И отъ гледище интереситѣ на лозаритѣ, на народното стопанство това ново законоположение е сѫщо издѣржано. Както каза г. Джанкардашлийски, отъ единъ вагонъ грозде правятъ 20 вагони вино, или ако не 20, 5 вагони и по този начинъ се прегражда пажтъ за пласиране повече грозде. Когато се намали производството на петиотнитѣ вина, тогава се отваря дебуше за пласиране виното, произведено отъ самитѣ лозари. Така щото имали сме предъ видъ и интереситѣ на лозаритѣ, когато е прието това законоположение.

Сега по запитването на г. Савовъ. Главното съображение на комисията за възпримането на това положение — да се забрани производството на вино въ София — е да се премахне контрабандата, която се върши, когато се докарва гроздето тукъ. Разбира се, гроздова мѣсть може да се докарва въ София, . . .

Т. Бончевъ (д. сг): Той говори за пресъчената мѣсть.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): . . . но въ такъвъ случай нѣма никаква опасностъ, че тя ще се докара тукъ безъ акцизъ, защото преди още да се изнесе отъ лозарския центъръ, плаща се акцизъ за нея. Нѣкога още по време на гроздобера гроздето се изтиска, пращинитѣ оставатъ на мѣстото, а гроздовата мѣсть се докарва въ София, но преди да се изнесе, плаща се за нея акцизъ. Такава е

наредбата. Така че контрабанда съ грозова мъстъ не може да стане, защото на самото място се плаща акцизъ за нея. Значи, тълкуването е въ такъвъ смисъл — че тукъ, въ София, може да се докарва мъстъ и отъ нея да се произвеждат типови вина. Питиепродавците възразяваха: „Вие ни отнемате възможността да използваме нашите модерни изби за производство на типови вина“. Тази възможност, г. г. народни представители, не имъ е отнета; тѣ могатъ да докарватъ въ София мъстъ и отъ нея да произвеждат типизирани вина, и въ голѣми количества, стига да искатъ да правятъ това. Отъ това фиксът нѣма да губи нищо, защото, както казахъ, акцизът на мъстъта се плаща още тамъ, на мястото.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Нѣма ли контролъ за тия хора въ София? Защо ги поставяте фактически вънъ отъ законите? Държавата има всичката възможност да упражнява своя контролъ и тукъ, въ София, и тамъ, въ провинцията. Нима въ провинцията не е възможно да се произвеждат петиоти? Това е единъ ударъ, който искате да нанесете на София. Вардете се отъ това посегателство на София и да я поставяте вънъ отъ законите!

А. Буковъ (з): Не я поставяме вънъ отъ законите!

Нѣкой отъ земедѣлците: Въ лозарска България не бива да се контрабандира по този начинъ вино.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Вие изкарвате, че София се състои отъ търговци апари. Тази обида, която нанасяте на единъ такъвъ голѣмъ консомативен центъръ, какъвто е София, може да струва много скъпо на мнозина.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Вино не може да се докарва контрабанда, защото трѣба да се пренесе съ преносително свидетелство; но ако то се произвежда тукъ, въ София, може да се произведе на по-малки количества и да се разпръдаде, понеже има голѣма консомация, безъ акцизната власт да може да хване тази контрабанда.

С. Дойчиновъ (нац. л. о): Всѣки три дена тукъ се взема проба.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Пробата не е важна.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Цвѣтко Таслаковъ.

Ц. Таслаковъ (д): Г. г. народни представители! При прокарването на този законопроектъ, отъ началото досега, направи ми впечатление, че се борятъ, отъ една страна, производителите на вино и грозде и, отъ друга страна, търговците. За мене е ясно, че производителите, както на вино, така и на грозде, най-много настояватъ да не се позволява внасянето на грозде въ София и да се прави тукъ на вино. Видниятъ мотивъ е, да се премахне контрабанда. За мене е просто необяснимо какъ е възможно единъ търговецъ на вино въ София да натовари отъ известен лозарски центъръ съ вагони грозде, да го докара въ София, да го направи на вино и акцизната власт да не знае това вино и то да се продаде контрабанда. Споредъ мене, това е изключено. Тѣзи, които претендиратъ, че по този начинъ защищаватъ интересите на производителите на грозде, дълбоко се лъжатъ. Не може на единъ голѣмъ центъръ като София, който консомира такова голѣмо количество вино, да му запретите да произвежда вино. Че виното не се произвежда по не знамъ какъвъ неуловимъ начинъ! Взема се сокъ и се прави вино. Ако акцизната власт нѣма възможност да прекрати контрабандата съ вино, тогава азъ не знамъ каква власт е тя. Нима финансата администрация не може да тури редъ въ тази работа и да прекрати контрабандата, когато тя знае всѣки търговецъ колко грозде е внесъл и колко вино има? Азъ съмътъ, че тѣзи, които мислятъ по този начинъ да защитятъ интересите на лозаря, правятъ му лоша услуга, като запрещаватъ на единъ такъвъ голѣмъ консомативен центъръ като София да консомира произведеното въ нея вино. Ами че и онѣзи въ провинцията, сѫщо така голѣми търговци, които произвеждат вино пакъ отъ грозде, и тѣ могатъ да вършатъ сѫщата контрабанда, каквато могатъ да вършатъ и търговците въ София. Даже тамъ, въ провинцията, по села и колиби, провѣрката става по-мѣжно, отколкото тукъ, въ София. За менъ това запрещение за София, да не произвежда вино, е съвсемъ неоснователно. То ще се обѣрне противъ ония, които вие защищавате — противъ лозарите.

Ето защо, азъ моля да се съгласи и г. министърътъ, това запрещение да се премахне отъ законопроекта. Преждевсървиятъ каза, че въ голѣмитъ европейски гра-

дове се произвеждало много вино, но че тамъ никой не се плашилъ отъ това, че можело да има контрабанда. Ние говоримъ, че нѣма кой да хване у настъ контрабандата на ония винари, които ще донесатъ тукъ, въ София, грозде и отъ него ще правятъ вино; като че ли другите, които бератъ гроздето въ лозята, не може да контрабандиратъ. Ама това е единъ абсурдъ, това не може да послужи за мотивъ да предвиждате единъ такъвъ запретителенъ членъ въ закона.

Освенъ това, г. г. народни представители, трѣба да има и едно равенство на гражданините предъ законите на страната. Какъ може вие да запретите на двеста хиляди София да не произвежда вино?

Нѣкой отъ земедѣлците: София не произвежда вино, а само консомира.

Ц. Таслаковъ (д): Това азъ не мога да го разбера. Гражданинъ трѣба да бѫдатъ равни предъ законите. Ето защо, азъ апелирамъ къмъ г. министра да се съгласи да се премахне това запрещение отъ законопроекта.

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата г. министъръ на финансите.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! По забележката, която се прокарва съ § 12, се вдигна по-вечко шумъ, отколкото трѣбаше. Има аргументи за, има и аргументи противъ всичко онова, което се каза въ свръзка съ допълнението, което се прокарва — че въ София съ забранява да се фабрикува вино. Опасенията отъ контрабанда, които се изказаха тукъ, сѫщ основателни, обаче, контрабанда е вършена въ миналото, когато облизътъ бѫхъ голѣми и когато цената на виното бѫше висока. Обаче при низкиятъ цени на вината днесъ и при малки акцизи, които се установява съ настоящия законопроектъ, тази контрабанда ще бѫде премахната. Отъ провѣрката, която се направи, се оказва, че въ София, за сѫжаление, почти нищо не се е плащало за акцизъ. Какво количество вино се е правило въ София и каква контрола е имало, азъ не знамъ, но азъ имамъ документи, взети отъ акцизното управление, отъ началника на отдѣлението, които ми даватъ основание да поддържамъ тукъ едно или друго становище. Но по този въпросъ ще дойдемъ малко по-после, при § 13, кѫдето се говори за казаните.

Азъ трѣба да ви кажа, че тая забележка за тая година е безпредметна. Тя би засегнала нашите производители на вино презъ идния сезонъ. Но азъ заявихъ, че този законопроектъ е времененъ, че се работи единъ новъ, траенъ законъ за акцизъ и патентования сборъ, който ще реформира и системата, и всичко, което се съмѣта за погрѣшно въ действуващия законъ за акцизъ и патентования сборъ. Съ настоящия законопроектъ се прави само едно намаление на акциза, за да се облекчи изключителното положение на реколтата, които имамъ тази година, поради низкиятъ цени. Той не иде да уреди цѣлата материя.

Така щото, азъ съмътъ, че днесъ тая забележка е безъ значение и затова ви моля да бѫде гласувана. Когато дойдемъ да разгледаме и гласуваме новия, трайния законъ за акциза и патентования сборъ, който ще се изработи, тогава ще се обсѫдятъ по-спокойно всички положения и ще видимъ какво ще трѣба да се направи. (Рѣкоплескани отъ мнозинството)

С. Дойчиновъ (нац. л.): Ако е безъ значение, защо ще я гласувамъ?

Председателствующъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Василь Домузчиевъ.

А. Буковъ (з): Г. министърътъ се изказа, нѣма какво повече да се говори.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Г. министърътъ може всѣко да вземе думата, това, обаче, не отнема правото на народните представители да се изказватъ.

Г. г. народни представители: Законопроектътъ, който гласуваме, е времененъ. Въ него изрично е казано, че се отнася за реколтата 1930/1931 г. Следователно, този законъ, тѣй както го гласуваме, за тая година нѣма абсолютно никакво приложение. Но той е единъ спечеленъ теренъ въ законодателството, за да се просѣче пътътъ на контрабандата въ София и да се осигури до известна степенъ лозарство въ другите отдалечени отъ София центрове.

Азъ присъствувахъ на заседанието на финансова комисия; тамъ станаха същите дебати, които стават сега тукъ, приведоха се аргументи за и противъ, обаче само депутатите отъ София настояваха, че въ София тръбва да се правят вина; всички други настояваха, че въ София не тръбва да се правят вина. Редакцията на закона е погръщана: Не е тамъ мисълта нито на комисарите, нито на министра. Не че въ София не може да се правят вина, но въ София не може да се внасят материали, отъ които да се правят вина. Тоя е смисълът на законопроекта. Защото ако ние забраним да се внасят материали, отъ които да се добива мъстъ, отъ която ще се произвежда вино, не може да се върши контрабандата, за която става дума. Затова законопроектът тръбва да претърпи една малка корекция. Азъ ще моля г. министъра и г. докладчика да се съгласят да те каже, че се забранява не фабрикуването на вина въ София, ами внасянето на материали — само грозде — отъ които се добиват вина. (Оживление)

Н. Пъдаревъ (д. сг): Тогава нѣма да ядемъ грозде въ София.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Грозде за получаване на вино.

А. Буковъ (з): Откѫде ще познаешъ за какво е — за вино или за храна?

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Г-да! Ето какъ стои въпросът. Азъ ви казахъ, че гласуването на този законъ сега нѣма приложение, защото изрично е казано, че той се отнася само за реколта 1930/1931 г. За идната реколта на гроздето какво ще стане, г. министърът не ни казва — за нея не се отнася. Тъй че ние споримъ по единъ въпросъ, който въ бѫдеще ще се урегулира. Този законъ нѣма ефектъ за идущата реколта. И азъ намирамъ, че той е безпредметенъ сега, но че е единъ спечеленъ теренъ за законодателството.

Председателствующий Н. Захариевъ: Ще гласуваме.

Които приематъ предложения отъ комисията новъ § 12 тъй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Министерство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Прибавя се новъ § 13: (Чете) „Къмъ таблица IV на същия законъ се прибавя следната забележка. — Модерни казани съ ректификационни колани, съ прекъснато и непрекъснато действие, въ София плаща съ тримесеченъ патентъ, равенъ на акциза, отговарящъ на тримесечния имъ пъленъ производственъ капацитетъ.

Нарушителите на настоящата наредба плащатъ глоба, равна на двойния патентъ“.

Председателствующий Н. Захариевъ: Които приематъ предложения отъ комисията § 13 тъй, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Министерство, Събранието приема.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): § 11 става § 14: (Чете) „Настоящиятъ законъ отмѣнява всички закони и наредби, които му противоречатъ“.

Председателствующий Н. Захариевъ: Които приематъ § 14, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Министерство, Събранието приема.

Н. Пъдаревъ (д. сг): Г. докладчикъ! Обсѫдихте ли въпроса за платения досега акцизъ?

Председателствующий Н. Захариевъ: Които приематъ на трето четене . . .

Н. Пъдаревъ (д. сг): Г. председателю! Позволете да попитамъ нѣщо г. министра.

Председателствующий Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Никола Пъдаревъ.

Н. Пъдаревъ (д. сг): Азъ повдигнахъ онзи денъ въпросъ — който се призна за важенъ както отъ г. министра, така и отъ г. докладчика — за платения отъ лозарите-производители на вино акцизъ по досегашните размѣри — 75 ст.

Министъръ С. Стефановъ: Решихме този въпросъ.

Н. Пъдаревъ (д. сг): По него нѣма нищо прокарано въ законопроекта.

Моля г. докладчика да даде пояснения.

Министъръ С. Стефановъ: Право е.

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Г. г. народни представители! Въ комисията този въпросъ се обсѫжда и се възприе следващето гледище: акцизъ, който е предвиденъ въ § 1 и § 2 се отнася за реколтата 1930/1931 г. Ако нѣкои сѫплатили повече акцизъ, той ще имъ се прихвърле за останалите количества. Но досега никой не е сѫплатилъ акциза си напълно. Ако сѫплатили напълно, тогава ще имъ се върне разликата. Едвали, обаче, ще има такива случаи. Повечето случаи ще бѫдатъ за прихвърлане, а нѣ за връщане.

Обаждатъ се: Ясно е.

Н. Пъдаревъ: (д. сг): Добре. Това тръбва да бѫде ясно, за да нѣма недоразумение.

Ами конфискацията и срокътъ 1 мартъ оставатъ ли?

Докладчикъ Н. Йотовъ (з): Да.

Председателствующий Н. Захариевъ: Които приематъ на трето четене законопроекта за изменение и допълнение закона за акцизъ и патентовия сборъ върху птичиата и закона за облагане материалите, отъ които се вари ракия, моля, да вдигнатъ рѣка. Министерство, Събранието приема. (вж. прил. Т. II, № 14)

Приложиме къмъ точка трета отъ дневния редъ — одобряване предложението за продължение на срокъ за получаване държавното парично пособие на нѣкои руски ветерани отъ освободителната война 1877/1878 г. и на вдовици на такива, живущи въ странство.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретарь В. Мариновъ (д): (Прочита предложението и изѣло, заедно съ мотивите къмъ него — вж. прил. Т. I, № 17)

Председателствующий Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Атанасъ Неновъ.

И. Симеоновъ (д): Отиде стара Русия сега! Погромъ на стара Русия!

А. Неновъ (раб): (Отъ трибуната) Мълчи мари, самодиво! Чакай да почна!

И. Симеоновъ (д): Отидоха старите генерали!

А. Неновъ (раб): Да, за старите генерали ще приказваме.

И. Симеоновъ (д): А вашите генерали отидоха да се хранятъ на казанъ въ Съветска Русия. Мълчете тамъ!

А. Неновъ (раб): Г. председателю! Г. Симеоновъ ли има думата или азъ?

И. Симеоновъ (д): Само недейте си клати главата, като говорите!

Председателствующий Н. Захариевъ: (Звѣни) Моля, тишина, г-да!

А. Неновъ (раб): Г. г. народни представители! Ние сме съзирани съ едно предложение да се продължи . . .

Н. Пъдаревъ (д. сг): Съзирани!

А. Неновъ (раб): Добре! Направено е предложение отъ правителството да се продължи даването пособие на нѣкои руски „ветерани“, които сѫ били тукъ, въ България, но заминали задъ граница сега.

А. Кантарджиевъ (д): Които сѫ те освободили тебе? Иначе кой знае въ кой турски ханъ въ Пловдивъ щѫше да бѫдешъ ратай.

А. Неновъ (раб): Кой сѫ тия руски ветерани, заслужаватъ ли тѣ да имъ се дава отъ българската хазна нѣкаква подкрепа?

В. Мариновъ (д): Паритът отъ вашите изключения ще имъ да дадемъ и ще има и за тъхъ.

А. Неновъ (раб): Съм ли това руски ветерани, които съм вземали участие въ така наречената „Освободителна война“.

И. Симеоновъ (д): Не така наречената „Освободителна война“, ами Освободителна война.

А. Бояджиевъ (раб): Стига си ревалъ!

И. Симеоновъ (д): Тръбва подъ мишицата леванту да си туришъ, за да миришешъ на хубаво! (Смѣхъ)

А. Кантарджиевъ (д): Щъше да пасешъ сега магаретата на нѣкой паша.

А. Неновъ (раб): Тукъ се поставя въпросътъ, дали така наречените ветерани съм наистина представители на ония руски народъ, който въ 1877 г. пролѣтъ кръвта си край Плевенъ, Шипка и другаде за „освобождението“, за „независимостта“ на България, или това съм представители на руския царизъмъ, който съвсемъ не бѣше си поставилъ за цель да освобождава България, а си бѣше поставилъ за цель да превърне България въ една „Задунайская губерния“, съ огледъ завоюването на Цариградъ, за да се ладе възможностъ на развиващия се руски капитализъмъ да излѣзе на Босфора и нататъкъ.

Н. Кемилевъ (д. сг): Баща ти, ако е живъ, ще те бие.

В. Мариновъ (д): Както на васъ отъ Москва плащатъ, за да бѫдете агенти на большевизма, така и ние плащаме! Тъ дадоха на васъ, ние даваме на тъхъ. Взаимно си плащаме!

А. Неновъ (раб): Посочени съм като руски ветерани генералъ М. Ерофеевъ, генералъ Н. Еврейновъ, генералъ Н. Епанчинъ, генералъ отъ инфanterията, живѣе въ Ница; генералъ Н. Гелмогольцъ, проф. Г. Ермолаевичъ, генералъ, д-ръ Рейнъ, таенъ статски съветникъ, пъленъ граждансъ генералъ, живѣе въ Ница; генералъ-майоръ А. Камсаракъ, живѣе въ Виена; генералъ Леонидъ графъ Игнатиевъ, живѣе въ Кларенсъ, Швейцария; генералъ Иванъ Зарембо Годиацки, живѣе въ гр. Острогъ, Полша; г-жа Евгения Кругликъ и т. н.

В. Мариновъ (д): Сталинъ ли ти съобщи, че съм генерали?

А. Неновъ (раб): Азъ имамъ предъ менъ едно решение на Народното събрание, прието отдавна, съ което съм отпушнати пенсии на тия руски „ветерани“, представители на руския черенъ монархизъмъ, а именно на 24 генерали отъ инфanterията и пехотата, . . .

А. Кантарджиевъ (д): Инфanterия и пехота е едно и също. (Смѣхъ)

А. Неновъ (раб): Добре, отъ инфanterията и кавалерията. — . . . на 7 полковници, 6 подполковници, 2 подпоручици и само единъ редникъ „ветеранъ“. Ние имаме и следнитѣ данни за тия ветерани. Министерството отъ тия ветерани въ 1926 г. съм били 65—66 годишни. Като имъ направиши смѣтка, ще излѣзе, че въ 1877 г. тъ съм били 16, та до 17-годишни и съм „участвували“ въ „освобождението“ на България.

А. Кантарджиевъ (д): Цѣлиятъ руски народъ участвува.

А. Неновъ (раб): Нѣщо повече — тукъ ние имаме единъ полковникъ, Михаилъ Р. Араканцевъ, който въ 1926 година е ималъ 62 години, а то значи, че презъ „Освободителната война“ той бѣль на 12 години. И какъ той е „освобождавалъ“ България, остава да си направятъ заключението тия, които ме слушатъ.

А. Кантарджиевъ (д): Понеже никой не те слуша, какво ще си направятъ заключение.

А. Неновъ (раб): Ти ме слушашъ.

А. Кантарджиевъ (д): То минава така — Вей-хай-вей.

А. Неновъ (раб): По-нататъкъ. Г. г. народни представители! Какво представляватъ отъ себе си тия ветерани? Ние

виждаме, наистина, че това съм хора, които не представляватъ ония руски народъ, когото навремето лъжеха, че отива да освобождава България. Както казахъ, тъ представяватъ руския царизъмъ, представляватъ ония генералитетъ, който провеждаше руската завоевателна политика на Балканите.

А. Кантарджиевъ (д): А вие какво провеждате сега?

А. Неновъ (раб): Тукъ ние виждаме единъ генералъ-майоръ Лаховски, бѣль воененъ инженеръ-кондукторъ, който въ времето на „Освободителната война“ бѣль членъ на комитета на императрица Мария Александровна, който комитетъ събиралъ пари за ония, които се били тукъ, въ България. Днесъ този генералъ Лаховски е представенъ за ветеранъ и получава 2.500 л. отъ българската хазна, т. е., отъ ония стотинки, които се събиратъ отъ работниците и селяните.

А. Кантарджиевъ (д): Сега Русия ви плаща.

А. Неновъ (раб): Азъ казахъ какво представляватъ отъ себе си тия генерали. Заслужаватъ ли тъ наистина известна подкрепа днесъ? Може би, тъ следъ „освобождението“ на България останаха въ нашата „прекрасна“ България, която много имъ се е харесала? Съвсемъ не. Тъзи ветерани — генералъ-майори и генералъ-лейтенанти — съм тукъ въ България отъ 1920 и 1921 г. Тоя фактъ хвърля свѣтлина върху оная политика, която е провеждало царското правителство, която съм провеждали и буржоазнитѣ правителства въ България. Това показва, че тия генерали съм същите ония врангелови генерали, които бѣха изгонени отъ 150illion руски народъ презъ време на революцията и тръбаша да намѣрятъ тукъ прибѣжище. Тъ дойдоха тукъ, въ България, отринати отъ цѣлъ единъ народъ, отъ цѣла една работническа класа и многомилионни селяни.

А. Кантарджиевъ (д): Рускиятъ народъ не знае още кой го управлява, бе!

А. Неновъ (раб): Какво съм дали тъ тамъ? — Презъ 1905 г. тъзи генерали покриха Русия съ трупове. Следъ това водиха 3 години гражданска война въ съюзъ съ съглашенските импералисти и водиха една политика за унищожение просто на цѣлия руски народъ — този руски народъ, въ който наистина има ветерани, има хора, които навремето искрено съм се заблуждавали, че идвавъ да „освобождаватъ“ България.

В. Мариновъ (д): Кой ни освободи тогава, щомъ тъ дошли въ България подъ заблуда?

А. Неновъ (раб): Кой ви освободи ли?

А. Кантарджиевъ (д): Слабо ги разбирашъ тия работи

А. Неновъ (раб): Освободи ви рускиятъ народъ, но ние отричаме вашето право да идентифицирате генералите, които съм клали този руски народъ, съ самия руски народъ.

В. Мариновъ (д): Кой ви дава право да идентифицирате руския народъ съ Сталина?

А. Неновъ (раб): Но дава се . . . (Възражения отъ земедѣлците) Моля, моля.

А. Кантарджиевъ (д): Нѣма да молишъ. За 13 години въ Русия вие избихте повече хора, отколкото Романовъ същъ за 300 години.

А. Неновъ (раб): . . . една историческа справка. Следъ нѣколко години, когато България се „освободи“, българските консерватори тогава, въ съюзъ съ същите тия генерали, извѣршиха преврат — тия стари превратаджии (Сочи говористите) — за да отмѣнятъ оная либерална българска конституция и да дойде въ България единъ режимъ на руските генерали, на тъзи, на които вие днесъ искате да плащате нѣкакви пенсии. Вие помните, че тогава се образува правителство на чело съ генералъ Ернротъ. Това генералско правителство провеждаше една черносотническа политика, една политика, каквато провеждаше рускиятъ царизъмъ въ Русия. Но дойдоха следъ великата руска революция тия генерали тукъ, въ България, и ние всички помнимъ, че българското правителство ги благосклонно прие. Какво правѣха тъ тукъ, въ България? Ми-руваха ли? Не. Врангеловите генерали дойдоха въ Бъл-

гария и я окупираха. (Възражения отъ демократите и националлибералите) Вие крещите затуй, защото много добре, прекрасно знаете, че на 28 мартъ 1922 г. вие заседавахте тукъ, заедно съ руските генерали, насърчавахте ги и искахте да ги използвате за деветоюнския превратъ.

А. Кантарджиевъ (д): О-х-о-о! Нерде Шамъ, нерде Багдатъ!

А. Неновъ (раб): Да, да. Историята си каза думата. Това е фактъ — вие използвахте врангелистската армия тукъ, за да извършите деветоюнския превратъ. Заслугата ѝ се състои въ туи, че навремето, когато земеделското правителство бѣше притиснато до стѣната, когато ставаха разкритията въ хотелъ „Континентъ“ и се разкриха шипонските планове, плановете на ...

А. Кантарджиевъ (д): Събърка.

А. Неновъ (раб): Не събъркахъ. — ... на Самохваловъ ...

А. Кантарджиевъ (д): Сламката!

А. Неновъ (раб): Ти, г. Кантарджиевъ, го знаешъ много хубаво, защо не ми го кажешъ? — ... полковникъ Самохваловъ, който ръководѣше шипонската мрежа тукъ, въ България, откриха се планове, споредъ които генералъ Врангель, заедно съ своите генерали сѫ наредили да окупиратъ България съ цель да улеснятъ приложението на ултиматума на Съглашението по плащането на ония задължения, които се налагатъ отъ мирните договори. Генералъ Врангель бѣше оръдие именно на съглашенската политика тукъ. Той си имаше свои сѫдилища тукъ, които издаваха смъртни присъди. Нѣщо повече — имамъ такъвъ фактъ: когато тогавашното правителство прати единъ отрядъ въ лозята въ Търново да арестува нѣкой врангелистски офицеръ, тогава врангеловия щабъ даде команда, излизатъ 150 души врангелисти съ пушки и заставяятъ българския отрядъ да избѣга. Ние знаемъ заслугите на врангеловата армия. Това не сѫ приказки, това сѫ документи. (Възражения отъ говористите)

Н. Кемилевъ (д. сг): Карай!

А. Бояджиевъ (раб): Деветоюнци, мълчете тамъ!

Н. Кемилевъ (д. сг): По-позорно е да служишъ като чуждо оръдие. Московска отрепка!

А. Неновъ (раб): Генералъ Врангель бѣше назначилъ гарнизонни начальници въ цѣла България. Това никой нѣма да го отрече, това документално ви се доказва, това е фактъ, който не съмѣте да отречете. Генералъ Врангель си имаше тукъ сѫдилища, които, както ви казахъ, издаваха присъди на българска територия. Това е фактъ. Ами вие си спомняте за оия приказъ на генералъ Врангель, който бѣше издаденъ въ Бѣлградъ и съ който заплашвахъ България съ война. Тогава, когато правителството бѣше принудено отъ ония всенародни протести — вие си спомняте, че въ София стана тогава 20-хиляденъ митингъ, свиканъ отъ Българската комунистическа партия — когато навсѫкъде народътъ се вдигаше и протестираше срещу врангелистите, които бѣха си разпасали пояса въ България; тогава, когато правителството бѣше принудено, повтаряйки, подъ напора на тѣзи маси, да посегне и арестува нѣкой отъ врангелистите, тогава отъ Бѣлградъ Врангель заплаши България, че ще настѫпи. Имамъ точния планъ за настѫпението на врангеловите войски въ България.

А. Кантарджиевъ (д): Ами вашия планъ за настѫпление срещу българската държава?

А. Неновъ (раб): Но врангелистите най-добре изиграха ролята си въ 9-юнския превратъ. Ей тѣзи генерали, които тогава спомогнаха на черния блокъ да извърши преврата, тѣ, сѫщите, правѣха съвещание на 28 мартъ, въ което участваха Ляпчевъ, Михаилъ Маджаровъ, Ораховацъ, Бобчевъ и др. ...

Н. Кемилевъ (д. сг): Тежко и горко, ако въ съвещанието участвуваха Маджаровъ и Ляпчевъ!

А. Неновъ (раб): ... и въ което съвещание тѣ говориха и осигуряваха подкрепата на врангеловите генерали въ преврата на 9-и юни. И много естествено, когато въ единъ такъвъ противонароденъ актъ, какъвто се явява 9 юни, вземаха активно участие врангеловите генерали, заедно съ своите войски, говористкото правителство

трѣбаше да имъ се отплати. Какъ имъ се отплати? Вие виждате, че до 1924 г. все още нѣмахме пенсии на врангеловите генерали, но въ 1924 г. излиза първиятъ указъ, съ който се даватъ пенсии отначало по 1.000 л., а следъ това имъ се увеличаватъ по на 2.000 л. и за трети пътъ ги увеличаватъ по на 2.500 л.

А. Кантарджиевъ (д): На 70-годишна възрастъ преврътъ се не прави.

А. Неновъ (раб): Така трѣбаше да се издължатъ говористите на тази контра-революционна армия, на тѣзи контра-революционни генерали. Отъ кѫде вземаха, обаче, сумитѣ, за да плащатъ на тѣзи генерали? Днесъ ние видяхме у насъ една остра стопанска криза. Ние имаме 200 хиляди души безработни въ България, може би и повече. Тѣ се скитатъ гладни по улиците, тѣ искатъ помощъ, но на тѣхъ се прашатъ куршуми, отговаря имъ се съ камшици! На децата на тѣзи безработни български граждани нищо не се дава; на тѣхъ даватъ подаяния; на не знамъ кой си богаташъ въ София се трогнало сърдцето му, следъ като е скубалъ този народъ съ десетки години, та даль 20 хиляди лева помошъ за тѣзи деца на безработните; пушкатъ кутии изъ улиците да събиратъ помощи за децата на безработните.

А. Кантарджиевъ (д): Даль 20 хиляди лева. А ти какво си даль? Ти само пиешъ тѣхната кръвъ!

А. Неновъ (раб): Мълчи!

А. Кантарджиевъ (д): Нѣма да мълча! Ти живѣшъ на тѣхния гръбъ.

А. Неновъ (раб): Дѣржавната каса за българските безработни нѣма срѣдства, ...

А. Кантарджиевъ (д): И за тѣхъ ще има.

А. Неновъ (раб): ... а за тѣзи бѣжанци, които съ пушките и картечниците си помогнаха на българската буржоазия да извърши 9 юни, за тѣхъ срѣдства се наричатъ. За руските деца — другъ е въпросътъ, дали достигатъ тия пари до руските деца — за тѣхъ се отпускатъ 6.960.000 л. български пари, а за тѣзи бѣжанци, т. е. за врангеловите пълчища тукъ, се отпускатъ 3.960.000 л.; за санаториумъ за гръддолни отъ сѫщите „бѣжанци“ — когато тютюневите работници и работнички измирятъ въ складовете отъ охтика, когато повръщатъ и опрѣскватъ подовете съ кръвъ, за тѣхъ санаториумъ нѣма — за санаториумъ на тѣзи руски контра-революционери въ Горна-Баня се отпускатъ 600.000 л. годишно, платени предварително.

А. Бояджиевъ (раб): И то само за Горна-Баня.

А. Неновъ (раб): За тѣхните контрареволюционни „ветерани“ миналата година, въ време на криза, тѣ получиха 2 милиона лева. Кризата, очевидно, ще да е „намалѣла“, затуй тази година имъ се увеличава още съ 200 хиляди лева, та става 2.200.000 л. Т. е. крѣпло сумата отъ 15.000.000 л. грѣшни български парички се даватъ на Врангеловци, на контрареволюционеритѣ, за да могатъ на нова сѫмѣтка да вършатъ дѣлото, което сѫ вършили и въ миналото, т. е. за да може тѣхниятъ духъ да се поддържа, да се стегнатъ тѣ и утре да тръгнатъ на походъ срещу Съветския съюзъ, срещу 165-милионния руски народъ. (Рѣкоплѣскания отъ работниците)

А. Бояджиевъ (раб): И да взематъ участие въ нови септемврийски и юнски събития.

А. Неновъ (раб): Г. г. народни представители! Тукъ ни се приказва, че кризата хванала за гушата всички ни ужъ. Когато се говори за отпускане на нѣкаква сума за работници и селяни или когато работниците и селяните искатъ нѣкакви облекчения, казва се: „Българската държава нѣма, не може да даде, левчето ще пестимъ“. Когато е въпросъ да се даде на трудящите се маси единъ левъ, тогава тукъ Кантарджиевъ ще се нахвърли да ви бие.

А. Кантарджиевъ (д): Това е подла провокация, която ти се осмѣявашъ да хвърляшъ отъ трибуната, защото само лъжешъ.

А. Неновъ (раб): Но когато се касае да се поддържатъ контрареволюционни армии, тогава може да се дава. И

отъ кѫде се вземат тѣзи пари? Вземат се отъ перото за държавни дългове към руския царизъм. България има да дава на Русия царски дългове отъ 82 милиона златни франка.

П. Напетовъ (раб): Повече отъ 2 милиарда лева.

А. Неновъ (раб): Заедно съ други, тѣзи дългове правятъ около 730 милиона лева.

Г. г. народни представители! Съветска Русия сключи договоръ съ Турция и Персия, на които опрости тѣзи дългове. България упорито отказва да вѣзне въ търговски и дипломатически връзки съ Съветския съюз и плаща на контрапреволюционните генерали старите дългове към царска Русия, които никой не иска отъ нея днес.

А. Кантарджиевъ (д): Бабамъ честност!

А. Бояджиевъ (раб): Мълчи! Не виждашъ ли, че си настъпенъ въ душата!

А. Неновъ (раб): Защо имъ ги плаща? Плаща ги за туй, за да спаси капиталистичкия режимъ отъ криза, плаща имъ затуй, защото врангелистите отъ цѣль свѣтъ сѫ предниятъ отрядъ на международната контрапреволюция, която утре ще бѫде хвърлена срещу Съветския съюзъ. (Ржкопълъскания отъ работниците) Затуй имъ се плаща.

А. Кантарджиевъ (д): Говоришъ само за Русия. Говори и за България.

А. Неновъ (раб): Ето, за България говоря. Отъ кървавия залъкъ на българските работници се откъсва, за да се хранятутътъ врангелистки генерали. А какво вършатъ тѣ? Нека г. министър Мушановъ заявява налѣво и надѣсно: „Ние сме за миръ съ всички“, нека той подчертава това, неговите заявления не струватъ петъ пари, когато има документи, които говорятъ, че въ България, на българска територия, днесъ се готови комплотовъ срещу Съветския съюзъ.

Х. Родевъ (нац. л): Това е лъжа. Това не е вѣрно. Ако вие сте българинъ, добросъвестенъ, опровергайте това нѣщо отъ тая трибуна. На наша територия не се готови нищо срещу Съветския съюзъ. Това е диверсия.

В. Мариновъ (з): Вие сте платени агенти на Москва, които продаватъ България.

Х. Родевъ (нац. л): Опровергайте това, което казахте, г. Неновъ.

А. Неновъ (раб): Ето ви единъ документъ, подписанъ отъ генералъ-лейтенантъ Абрамовъ, издаденъ въ гр. София на 14 май 1931 г., подъ № 9. Той гласи: (Чете)

„Приказъ III отдѣлу Р. О. В. Союза. § 1. Приказомъ Русскому Обще-Воинскому Союзу 14 марта с. г. за № 11, утверждено Положеніе о военной подготовкѣ чиновъ Р. О. В. С.“

Ето положеніе предусматриваєтъ: подготовката: воинскихъ чиновъ къ занятію должностей въ военное време: унтеръ-офицеровъ, оберъ-офицеровъ и штабъ-офицеровъ; получение высшаго военаго образованія и различнаго рода специалныхъ знаний, усовершенствование офицерами ранѣе полученныхъ знаний“.

Обаждатъ се: Я го преведи.

А. Неновъ (раб): Ще го преведа. — (Превежда отъ руски) „Съ приказъ по Руския общо-воински съюзъ отъ 14 мартъ т. г. подъ № 11 е утвърдено положение по военната подготовка на чиноветъ отъ Руския общо-воински съюзъ. Това положение предвижда: подготовката на войнските чинове за заемане длѣжности въ военно време — подофицери, оберъ-офицери и щабъ-офицери; получаване висше военно образование и различни видове специални знания, усъвършенствование полученитѣ отъ офицерите по-рано знания“.

И по-нататъкъ се казва: (Чете) „Въ соотвѣтствіи съ этимъ, всѣ вышеуказанные курсы подраздѣляются на четьре категории:...“ — подраздѣлятъ се тия курсове на четири категории.

А. Кантарджиевъ (д): Каки какво е Будїени за Русия?

А. Неновъ (раб): Мълчи, мълчи — ще кажа. Вие знаете да се възмушавате, когато се говори за конспирации. Тукъ, обаче, когато ви четемъ документи за конспиратори, които конспириратъ противъ цѣлия български и противъ 165-милионния руски народъ, понеже ги имате на вашата страна, вие ни прекъсвате!

Въ § 2 на сѫщия приказъ тоя генералъ Абрамовъ заповѣдва: (Чете) „Во всѣхъ полковыхъ и соотвѣтственыхъ имъ групахъ, всѣмъ офицерамъ, а также унтеръ-офицерамъ и вълоно-предѣляющимъ со срѣднимъ образованіемъ пройти повторителни курсъ по особо издаденому въ Парижъ учебнику для унтеръ-офицеровъ“. (Възражения отъ мнозинството)

А. Бояджиевъ (раб): Това сѫ документи!

Обаждатъ се: Прочетете го по български.

А. Неновъ (раб): — (Превежда отъ руски) „Въ всички полкове и съответните имъ групи, съ всички офицери, а така сѫщо подофицери и доброволци съ срѣдно образование да се премине повторителниятъ курсъ по специално издаденому въ Парижъ учебникъ за подофицери“. (Възражения отъ мнозинството)

По-надолу въ сѫщия § 2 се казва: (Превежда отъ руски) „Пълниятъ курсъ трѣбва да сеmine до 1 февруари 1932 г. Особено внимание да се обрѣне на практическите занятия ...“, а по-долу въ втората алинея: (Превежда отъ руски) „Началниците на частите да провѣряватъ какъ отиватъ тия учебни занятия — въ България.“

По-нататъкъ: (Превежда отъ руски) „На началниците на отдѣления и армейски групи отъ Руския общо-воински съюзъ се възлага общото ржководство и наблюдение за провеждане въ живота указания порядъкъ за преминаване повторителния курсъ въ групите и въ партиите по мѣста“. (Възражения отъ мнозинството)

По-нататъкъ въ § 3 се казва: (Превежда отъ руски) „Сѫществуващите въ Перникъ подъ началството и ржководството на генералъ-майоръ Зинкевичъ“ — тоя сѫщиятъ генералъ-майоръ, който бѣше презъ 1922 г. началникъ на руския гарнизонъ въ Никополь, кѫдето на наша земя се издаваха присѫди; тоя сѫщиятъ генералъ-майоръ, казвамъ, е началникъ на офицерската школа — „Курсове за военни знания“ да се преименуватъ въ „Офицерска школа за усъвършенствуване военни знания“, като се вземе напълно програмата, указана въ Положението за Парижката школа съ сѫщото наименование...“

По-нататъкъ въ § 4 този генералъ-лейтенантъ Абрамовъ казва: (Чете) „Образовать въ Софии особую группу подъ началствомъ и руководствомъ Генерального Штаба Полковника Ясевича“ — да се образува особена група отъ живущите у насъ, въ София, влизящи и невлизящи въ войскови части, подъ началството и ржководството на полковника отъ генералния щабъ Ясевича.

А. Кантарджиевъ (д): Отде си го вземаль този документъ?

А. Неновъ (раб): За какво е това? Дали това сѫ нѣкакви любителски групи тукъ, въ София, които ще изучаватъ военната наука?

А. Кантарджиевъ (д): Ама ти сериозно ли приказвашъ това — че въ България тия хора изучаватъ военно изкуство?

А. Неновъ (раб): Сериозно приказвамъ.

А. Кантарджиевъ (д): 5.000 руснаци въ България се готовятъ да се биятъ съ милионната червена армия!

А. Неновъ (раб): Отъ приложението къмъ „Приказа“ № 9 се вижда, че тѣ ще изучаватъ устройството на цѣлата руска армия, тѣ ще изучаватъ устройството на руската комунистическа партия, тѣ ще се учатъ да се биятъ съ червената армия, . . .

А. Кантарджиевъ (д): 5.000.000 българи ще се биятъ съ 170.000.000 руснаци отъ Съветска Русия!

А. Неновъ (раб): . . . тѣ ще изучаватъ военната география на Съветска Русия, гѣ ще изучаватъ административното и политическо устройство на Съветския съюзъ, тѣ ще изучаватъ територията на Русия, разпределението на Г. П. У.

Председателствующъ Н. Захариевъ: (Звѣни)

А. Неновъ (раб): Не е само този документъ.

Х. Манафовъ (д): Ама какъвъ е тоя документъ?

А. Бояджиевъ (раб): Какво ви пари, та скачате?

А. Кантарджиевъ (д): Нищо не ни пари. Това е маниакчество, не е ораторство.

А. Неновъ (раб): Предъ мене е информационният лист № 71 на Сердевското артилерийско училище. (Чете), „Гр. София, 27 август 1931 г. Приказъ Полковника Безака“. Този полковникъ Безака заповъдава на всички чинове от Сердевското училище, които живѣятъ въ България, да се запознаятъ съ приказа на началника на третия отдѣлъ отъ Руския общо-войнски съюзъ и да донесатъ на адресъ: Капитанъ Арнольдъ, „Оборище“ 17, София, (Чете) „Какимъ изъ указныхъ въ приказъ способовъ будуть пополняться каждымъ изъ чиновъ военныхъ знаний“ — по какъвъ начинъ тѣ ще се занимаватъ по този приказъ, по това приложение.

Х. Родевъ (нац. л): Вървате ли въ тая работа?

А. Неновъ (раб): Вървамъ. Какъ да не вървамъ, когато и въ миналото сме имали такива случаи?

Тукъ имамъ още единъ документъ, до подпоручикъ Курреному, въ който му се съобщава на 6 септември т. г., 5 ч. вечерта, да бѫде въ руското събрание, за да повърне приказа № 9 и да получи инструкции.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. Неновъ, завършайте!

А. Неновъ (раб): Тия документи ви ги чета, за да докажа, че всичките тия срѣдства, които се даватъ за издръжка на нѣкакви-си руски ветерани, а въ сѫщностъ руски бѣлогвардейски генерали, . . .

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. Неновъ! Имате ли предложение?

А. Бояджиевъ (раб): Имаме, разбира се.

А. Неновъ (раб): Имамъ предложение. Азъ говоря въ връзка съ разискваното предложение — . . . че тия суми, които се даватъ ужъ за руски деца, ужъ за руски бѣжанци, . . .

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Въ предложението не се визиратъ руски деца.

А. Неновъ (раб): . . . тия суми отиватъ за поддръжка на враждебни сили, на враждебни армии на Съветския съюзъ, които утре ще бѫдатъ насочени както противъ „вътрешния врагъ“ на България, така и противъ Съветския съюзъ.

Н. Алексиевъ (з): Съветска Русия не се страхува отъ никоя армия, а вие се страхувате отъ бѣлогвардейските организации!

А. Бояджиевъ (раб): На 9 юни участвуваха и тѣ.

Н. Алексиевъ (з): Въ 9 юни и вие участвувахте, И вие сте виновни за него.

А. Кантарджиевъ (д): Факти, факти дайте.

А. Неновъ (раб): Фактитѣ, разбира се, бодатъ.

А. Кантарджиевъ (д) и други отъ мнозинството: А-а-а!

А. Неновъ (раб): Фактитѣ бодатъ, и особено можично се слушатъ, когато бодатъ известна категория хора.

А. Кантарджиевъ (д): Много факти! Много голѣми факти!

А. Неновъ (раб): Тия факти бодатъ, и особено днесъ бодатъ „новата“ „народна“ властъ. Затуй най-много апострофи ми се правятъ отъ тукъ. (Сочи мнозинството) Защо? То не е случайно. Затуй, защото имаме заявление отъ г. министъръ-председателя, имаме и увѣрения отъ вашата преса, навсѣкѫде, по пътъ и по кръстопътъ: „Ние сме за миръ, ние война не искаме, ние сме за миръ съ всички“, а въ сѫщото време виждаме да се готви войната тукъ, у насъ, въ България.

Отъ мнозинството: А-а-а! (Възражения)

Х. Родевъ (нац. л): Втори пътъ те изобличавамъ въ лъжа. (Гълъчка)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Силно звъни)

А. Неновъ (раб): У насъ се подготвяватъ въоружени части срещу Съветския съюзъ, които утре ще го нападнатъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Недейте говори такива работи — че отъ наша територия ще се напада Съветскиятъ съюзъ.

А. Неновъ (раб): То не е случайно.

Х. Родевъ (нац. л): Г. председателю! Азъ протестирамъ противъ думитѣ на г. Неновъ, че въ България се подготвявали военни отряди, че на българска територия се готвѣла нѣкаква въоружена сила срещу Съветския съюзъ. На българска територия не се готви никаква въоружена сила противъ Русия.

А. Неновъ (раб): Вие не можете да отречете фактитѣ. Азъ чета документи.

А. Бояджиевъ (раб): Военни организации има у насъ.

Х. Родевъ (нац. л): Тоя документъ не е отъ България, а отъ Парижъ.

А. Бояджиевъ (раб): Отъ Перникъ е.

Х. Родевъ (нац. л): Въ България нѣма никакви военни отряди. Вие лъжете. България не може да търпи военни отряди противъ Русия. (Възражения отъ работниците)

А. Неновъ (раб): Това сѫ документи, които свидетелстватъ . . . (Възражения отъ мнозинството)

Г. председателю! Осигурете ми възможността да говоря.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Азъ Ви осигурявамъ тази възможностъ, но говорете по предложението.

А. Кантарджиевъ (д): Да приказва работи, които могатъ да се приказватъ, но това е провокация. Той е единъ провокаторъ!

А. Неновъ (раб): Вие провокирайте цѣлъ единъ народъ навремето си, преди и на 9 юни. Вие и сега готовите такава провокация противъ Съветския съюзъ. (Възражения отъ мнозинството)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звѣни) Моля, г. Неновъ. Говорете по предмета. Въ предложението не се говори за Съветския съюзъ.

А. Неновъ (раб): Г. г. народни представители! Това предложение не е продуктувано отъ нѣкакви-си „хумани“ съобразления, да се помогне на нѣкакви-си старци; то си има своята политическа страна. (Възражения отъ мнозинството) И когато вие искате да ме накарате да говоря само въ определени рамки, азъ ви казвамъ: вие супендирате, вие унищожавате вашия собственъ правилникъ. Виждате, че говоря по предмета — защо ме прекъсвате?

И. Симеоновъ (д): Защото нищо не ти дължимъ. Какъ ще ти позволимъ да ни лъжешъ и да ни разправяшъ приказки отъ 1001 ноќь! Не те е срамъ!

А. Неновъ (раб): Значи, споредъ васть, това сѫ документи (Посочва книжа) отъ Парижъ. Добре, какъ ще обяснят вие този фактъ, че България и до денъ днешенъ, следъ 14-годишно сѫществуване на Съветския съюзъ, въпрѣки изгойдѣ дори отъ търговска гледна точка, които би имала отъ Съветския съюзъ, не е завързала нито търговски, нито дипломатически сношения съ Съветския съюзъ? (Възражения отъ мнозинството) Вие не можете да ме разубедите въ туй, че вие сте заклети врагове на Съветския съюзъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Моля, г. Неновъ! Когато дойде въпросъ за търговски връзки съ Русия, тогава ще говорите за тѣхъ. Днесъ разглеждаме едно предложение, бѫдете коректенъ и говорете само по него.

А. Неновъ (раб): Азъ говоря по предложението, г. председателю, и казвамъ, че сега ни се предлага отъ правителството да субсидираме и по-нататъкъ българвадейски, Врангелови генерали, които подготвятъ война противъ Съветския съюзъ.

В. Мариновъ (д): Кажете, въ какво качество получавате субсидии отъ Съветска Русия?

А. Бояджиевъ (раб): Въ качеството на представители на работническата класа въ България.

Отъ мнозинството: Добре! (Ръкоплъскания)

В. Мариновъ (д): Това искаме — да признаете, че ви субсидиратъ отъ Русия. Моля да се протоколира това тъжно признание.

Х. Родевъ (нац. л): Да не се пропустне да се протоколира това.

А. Неновъ (раб): Да отговоря и на този нелепъ апострофъ. Когато вчера вие ни обвинявахте, че ние, депутатите тукъ, субсидираме Българската комунистическа партия,...

А. Кантарджиевъ (д): Не е ли върно?

А. Неновъ (раб)... днесъ ни казвате, че настъни субсидиране отъ Русия. Лъжа е това! (Гълъчка)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Моля ви се, г-да!

А. Бояджиевъ (раб): (Възразява нѣщо)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Моля, г. Бояджиевъ.

А. Неновъ (раб): Ето защо, г. г. народни представители, нашата парламентарна група не само нѣма да гласува това предложение,...

Отъ мнозинството: Това го знаемъ.

А. Неновъ (раб):... но и предлага следния дневенъ редъ: вънъ врантелиститъ отъ предѣлите на България; (Ръкоплъскания отъ работниците) да се осигури възможността на маса войници отъ Врангеловата армия, които сѫ излѣгани на времето и довлѣчени тукъ, да се върнатъ въ Съветския съюзъ. Ние искаме спиране изплащането на всѣкакви суми на българвадейските „бѣжанци“, на всѣкакви руски деца и санатории и на тѣзи генерали врангелисти. Ние искаме, най-после, незавинни търговски и дипломатически връзки съ Съветския съюзъ. (Ръкоплъскания отъ работниците)

С. Омарчевски (з): Какво общо има това съ въпроса?

Х. Родевъ (нац. л): (Къмъ А. Неновъ) Докогато вие държите този провокаторски езикъ, дотогава вие ще затруднявате разбирателството ни съ Съветския съюзъ на почвата на търговските интереси.

А. Неновъ (раб): Вие ги затруднявате.

Х. Родевъ (нац. л): Тѣзи документи не настъни изобличаватъ. На нашата територия не се издържатъ въоръжени руски сили. Това, което вие показвате, е едно нареждане, което азъ знамъ отъ кого е, но то не ни ангажира и не ни изобличава. Помощи не се даватъ за въоръжение и войни, а се даватъ като актъ на състрадание и милост къмъ известни хора, къмъ известни ветерани. (Възражения отъ работниците)

А. Кантарджиевъ (д): (Къмъ работниците) Стига сте се пѣшили. Ние ще ви кажемъ кой ви е пратилъ. Ще ви покажемъ други документи.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министъръ на вътрешните работи.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Г. г. народни представители! Предложението, което е внесено отъ г. министър на финансите, цели да се продължи срокътъ, за да се даде възможност на визираниятъ лица, руски ветерани, да получаватъ определеното имъ пособие вънъ отъ предѣлите на България. До 1 септември тѣ имаха разрешение, бидейки въ чужбина да се лѣкуватъ или да пре-

карватъ своите старини, да получаватъ възнаграждение, което имъ е определено отъ българския Парламентъ.

Х. Родевъ (нац. л): За кои става дума, г. министре?

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: За тѣзи, които сѫ взели участие въ освободителната война.

Х. Родевъ (нац. л): Значи, става дума за тѣзи ветерани, които сѫ взели участие въ освободителната война. Това да го чуятъ тия господи. (Сочи работниците)

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Съ това предложение не даваме всѣкакви нови пособия или всѣкакви нови възнаграждения на руските ветерани. Тѣ получаватъ само едно разрешение отъ българското Народно събрание да могатъ да бѫдатъ изплащани определените имъ възнаграждения и за въ бѫдеще въ чужбина, кѫдето тѣ иматъ, очевидно, по-благоприятни условия да се лѣкуватъ и да прекаратъ своите старини.

Г. г. народни представители! Азъ вземахъ думата, за да отбия най-напредъ възражението, което се направи отъ лѣвицата, че ние като-чели даваме всѣкакви нови възнаграждения на руските ветерани.

А. Бояджиевъ (раб): Стари и нови — все равно.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Господинътъ, който говори преди малко, представителъ на Трудовия блокъ, а въ сѫщностъ представителъ на руския большевизъмъ, разправяше работи, които приличатъ на историите отъ 1001 ношъ...

Отъ работниците: А-ха-а-а!

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: ... и който могатъ само да учудятъ слушателите, че може човѣкъ съ здравъ разумъ въ днешния моментъ въ българския Парламентъ да говори подобни работи. Азъ трѣбва още отъ самото начало да заявя, че всичко онова, което се каза като история за Врангеловата армия и за нейното участие въ България, е само една мистификация, която може да бѫде плодъ само на болната фантазия на большевиците, които нѣматъ абсолютно никаква представа за реалния животъ.

А. Бояджиевъ (раб): На сѫщото мнение сѫ и съвортитѣ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Большевизъмъ е най-големиятъ виртуозъ въ произвеждането на провокации, на фалшивиции и затова никакъ не ме учудва, че тукъ, отъ трибуналата на Народното събрание, се четатъ ужъ автентични документи. Какви сѫ тия документи, ние не можемъ да знаемъ. Тѣ може би се знаятъ само отъ лицата, отъ които се четатъ. Отъ кѫде сѫ ги взели и кой има написъл — и това не знаемъ. Въ всѣки случай азъ има да заявя, че при днешното народно правителство въ България не може да има никаква друга въоръжена сила, освенъ българската държавна въоръжена сила (Ръкоплъскания отъ мнозинството), и че всѣкакви потълзвения, отъ кѫдето и да било, за да се създаде въоръжена сила помимо официалната държавна въоръжена сила, ще бѫдатъ отблъснати отъ днешната властъ. Следователно, на българска територия не може да има нито чужда армия, нито каквато да било друга въоръжена сила.

П. Напетовъ (раб): Е добре, ние ще ви дадемъ документи и имена. Арестувайте ги въ Берлинъ.

Х. Родевъ (нац. л): Добре, дайте ги.

А. Неновъ (раб): Тѣ сѫ въ Стенографското отдѣление.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Българските большевици, обаче, сѫ вѣри на своето вѣрю. Както въобще большевизъмъ е свирепъ, както той се носи отъ хора садисти, така и тукъ, въ България, имаме типични представители на большевизма, голъми садисти, които препръжватъ на Народното събрание да направи всичко, за да измрътъ часъ по-скоро всички бѣжанци руси, които сѫ потърсили прибѣжище въ цѣлия свѣтъ, поради жестокостите на руския большевизъмъ. Тѣ ни препоръжватъ да избиемъ всички руси, или да ги оставимъ да умратъ отъ гладъ, да не даваме възможност за препитание даже на тѣхните деца. (Възражения отъ работниците) Това е са-

дизъмът, който се препоръчва отъ българските большевици въ българското Народно събрание.

Но позволете ми, г. г. народни представители, да ви кажа, че покрай сериозното, има и нъщо много комично. Тъзи хора (Сочи работниците) сѫ се уплашили за смъдбата на голъма большевишка Русия и мислятъ, че 7—8 старци по на 70—75 годишна възраст ще причинятъ пропадането на Русия. И толкова сѫ се изплашили, че каратъ българските народни представители да не даватъ никакви пособия на руските ветерани.

Х. Родевъ (нац. л): Ветерани отъ Шипка.

А. Бояджиевъ (раб): Съ биберони!

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Тия старци по на 70—75 годишна възраст сигурно нѣма да бѫдатъ онѣзи, които да съборятъ руския большевишки строй. На раздѣлни сѫ, следователно, вашите страхове.

П. Напетовъ (раб): Ние критикуваме вашата прстивонародна политика.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Не може малка България да се нагърбва съ тази голъма задача, да води война за събаряне на руския большевишки строй.

Нѣкой отъ работниците: Ами въ 1914, 1915 и 1916 г.?

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Това не е по силите на България. И ако не бѣхте, въ сѫщностъ, несериозни хора — за да не употребя нѣкаква друга дума — вие щѣхте да се срамувате, че като български народни представители днес дохождате да обвинявате собственото си отечество въ работи най-фантастични и най-предателски.

А. Бояджиевъ (раб): Ние обвиняваме българското правителство.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Вие обвинявате България, че готови нѣкаква война. Това е една гнусава инсинуация отъ ваша страна, която не подобава на единъ българинъ. (Рѣкоплѣскания отъ мнозинството)

А. Бояджиевъ (раб): (Възразява)

Отъ мнозинството: Стига, бе!

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звѣни)

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Следователно, ние не можемъ освенъ да се възмущаваме, че сте толкова декласирани, за да говорите противъ собственото си отечество. (Рѣкоплѣскания отъ мнозинството) Не е България, която желаете да води война съ съветска Русия, нито отъ нея зависи пропадането на большевизма. Ние, българите, трѣбва да бѫдемъ едни ненормални пигмей, бихъ казалъ азъ, ако мислимъ, че въ тази свѣтовна борба, която се води противъ большевизма, България може да реши борбата. (Възражения отъ работниците)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звѣни)

П. Напетовъ (раб): Лѣжете!

А. Кантарджиевъ (л): Единъ български министъръ не може да лѣже!

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Когато българското правителство заявява, че е за една политика на миръ и разбирателство съ всички, вие трѣбва да бѫдете не провокатори, а добросъвѣтни слушатели, за да разберете истинската смыслица на тия думи. Вие инсинуирате противъ нашата родина, противъ нашата държава и противъ нашия народъ. Прави бѣха ония г. г. народни представители, които ви казаха, че вие съ вашиятъ провокации сте може би най-лошите проводници на руските желания. Вие сте само едни ордия, които могатъ да бѫдатъ пакостни и вънъ и тукъ. Вие сте въ всѣко отношение вредни. И даже ако единъ денъ трѣбва да дойде едно разбирателство между българския и руския народи, вие ще бѫдете най-голъмата прѣчка, за да стане то по-скоро.

М. Станевъ (раб): Г. Гиргиновъ, може ли да има такава логика: вие, които подпомагате противници и врагове на руското съветско правителство, допринасяте за възстановяване отношенията съ Русия, а ние, които

зашпицаваме руското правителство, сме били прѣчка за създаване на добри отношения съ Русия? Това е една логика, която не сѫществува никѫде!

Х. Родевъ (нац. л): Вие обявявате на свѣта, че тукъ се готови една война срещу Русия, което не е вѣрно. Клеветейки своето отечество, вие действително затрѣнявате пѣтищата за разбирателство съ руския народъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Г. г. народни представители! Преди да свѣрша, трѣбва да отблѣсна сѫщо така инсинуацията, която се отправи отъ тукъ (Сочи работниците), че ние съ нашата политика сме поддържали враговете на днешна Русия. Това не е вѣрно. Това предложение, което предлагаме за приемане отъ Народното събрание, е изразъ на една хуманностъ, е изпълнение на единъ дълъгъ къмъ лица, които сѫ взели участие въ нашата освободителна война. Може би днешните большевици, които се борятъ противъ царска Русия, да сѫ най-голъмъ врагове на тия лица, обаче българскиятъ народъ, който въ време на царска Русия получи освобождение, не може да не даде съ признателностъ известна материална помощъ на тия хора, които сѫ се борили за свободата на България. (Рѣкоплѣскания отъ мнозинството)

Азъ моля народното представителство да има предъ видъ, че никакви нови пособия не се отпускатъ. Това предложение не е актъ на враждебностъ къмъ когото и да било, а е само резултатъ на изпълнение на нашия дълъгъ, който ни се налага отъ човѣшко и национално гледище. Ние не можемъ да застанемъ на такъ база, на която сѫ застанали родоотстѫпните, които отричатъ и нашата вѣра и нашата националностъ (Рѣкоплѣскания отъ мнозинството). Само тия родоотстѫпници, които отричатъ нашата вѣра и нашата националностъ, могатъ да бѫдатъ противъ единъ подобенъ актъ на хуманностъ. (Продължителни рѣкоплѣскания отъ мнозинството)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министъръ на финансите.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Азъ считамъ за излишно да приповтарямъ онова, което каза г. министъръ на вѫтрешните работи. На цѣлата съчинена история, която се изнесе отъ трибуната по поводъ на предложението, което сега се разглежда, азъ не мога да отговоря, защото не я познавамъ. Дѣлжа, обаче, да заявя по единъ категориченъ начинъ, че предложението, което предлагаме да се одобри отъ Камарата, далечъ не значи, че българската държава, че българското правителство участва въ каквито и да било заговори за нѣкакви акции срещу днешна Русия. Българскиятъ народъ дължи признателностъ на оная Русия, която даде коститъ на 200.000 свои граждани за нашата свобода, на която се радватъ днесъ всички българи. Съ предложението не се цели нищо повече, освенъ да се продължи слабата, нищожната помощъ, която се дава на малцината останали живи ветерани отъ освободителната война, които прекарватъ последните дни на живота си. Това е само актъ на хуманностъ, на човѣщина.

Съ тѣзи чувства азъ ви моля да одобрите предложението, което е предметъ на нашето разискване. (Рѣкоплѣскания отъ мнозинството)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Василъ Домузчиевъ.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Законопроектът е малъкъ на видъ, но сѫщественъ по съдържание. Поклонъ предъ паметта на всички борци, паднали за нашата свобода. Въ знакъ на признателностъ къмъ тѣхъ България е ошарена съ паметници — материаленъ изразъ за овѣковѣчаване голъмата признателностъ на българския народъ къмъ всички паднали за неговото освобождение. Русия винаги е държала връзка съ една част отъ българския народъ, независимо отъ политиката, която тя е преследвала. Въ миналото тия връзки се държаха чрезъ така наречените русофили, днесъ тия връзки се държатъ чрезъ съчувствениците на Съветския съюзъ, чрезъ Българската работническа партия. Никога не може да се освободи българскиятъ народъ отъ съзнанието на благодарностъ и душевна връзка съ руския народъ. Разбира се, трѣбва да правимъ разлика между руския народъ и руската политика. И днесъ България е признателна къмъ руския народъ, обаче и днесъ България, както и преди 40—50 години не одобрява и не може да се солидаризира съ руската политика. Тамъ се различаваме съ другаритъ сега, тамъ се различавахме и въ миналото, и оттамъ произли-

затъ конфликтитѣ между България и Русия. Това е отговорътъ на онзи въпросъ, който другаритѣ отъ тукъ (Сочи работниците) задаватъ: „Зашо България днесъ не свързва своята политическа конюнктура и своята икономически животъ съ Русия?“

П. Напетовъ (раб): Въ миналото царска Русия водѣше империалистическа политика на Балканитѣ — да завладѣе България, Цариградъ и Дарданелитѣ — а съветска Русия води една политика пряко противоположна на нея — не иска завоювания, отказва се отъ анексии, отказва се отъ Цариградъ и Дарданелитѣ, нѣма никаква завоевателна политика. Вие бѣркате тия две нѣща, разберете това.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Другарю! Тъй говорѣха и рускиятъ императоръ и рускиятъ царедворци до 1914 г.: „Ние нѣмаме намѣрение да завоюваме България“. Тъй говорѣха и когато ни освободиха, обаче когато се настаниха, ние видѣхме какво вършеха и какво мислѣха да правятъ. Тъй и сега ни залъгватъ „Дайте да сключимъ търговски договори, дайте разни конвенции да сключимъ, дайте да вълзѣмъ въ политически сношения“. Това сѫ срѣдства на една политика, която вие добре виждате, но не щете да я кажете. Ние я виждаме и казваме и тамъ е разликата между въсъ и насъ. Недейте да вините нито българския народъ нито руския народъ, защото тѣ се обичатъ единъ другъ, но има две политики, които се отричатъ.

П. Напетовъ (раб): Едната е царска политика, а другата е политика на работнически маси, на трудящите се. Тѣ сѫ съвършено различни.

Н. Кемилевъ (д. сг): Нашата политика е България за българитѣ, а вашата политика е — България за съветска Русия.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Политиката на Сталина и неговата компания надминава стократно политиката на руския императоръ. Тя има много по-голѣми обекти, които надхвърлятъ Балкана. Балканитѣ за боловицката политика е една необходимост за завоювания въ голѣмата свѣтовна политика. (Къмъ работниците) Недейте да мислите, че ние ще ви повѣрваме.

Г. г. народни представители! Свършвамъ по този въпросъ, за да подчертая отъ името на нашата група, че ние не се солидаризираме съ казаното отъ тукъ (Сочи работници).

И. Стоевъ (раб): Има си хасъ да се солидаризирате!

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Обаче има друго. Ако действително въ България има нѣкѫде гнѣзда, които сѫ си позволили да прекрачатъ прага на позволеното за единъ гостенинъ, дѣлът е на правителството да се вслуша, ма-карътъ тия съобщения да излизатъ отъ тамъ (Сочи работници); тѣ трѣбва да се провѣрятъ и ако правителството действително се убеди въ подобни акции, да изпълни дѣлътъ съ къмъ България и къмъ българския народъ. Азъ съмъ убеденъ, че нѣма да се намѣри правителство въ България, което ще остави на българска земя да се формиратъ чужди военни чети за нападение на една дѣржава, приятелска или неприятелска.

П. Напетовъ (раб): Фактъ е, отдавна сѫществуватъ тия чети.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Но българската дѣржава не може да откаже гостоприемството си на нито единъ чужденецъ, който по политически причини е прогоненъ или е изѣбъгалъ отъ своето отечество. А всички живущи въ България руси сѫ изѣбъгали по политически причини — война, революция; победенитѣ сѫ виновни, тѣ бѣгатъ, защото знайатъ какво ги чака, и отиватъ въ най-приятелски разположена къмъ тѣхъ дѣржава — такава бѣ България, която ги прие.

Г. г. народни представители! Другиятъ въпросъ, който е сѫществениетъ, важниятъ за менъ, и върху който азъ привличамъ вашето просвѣтено внимание, е въпросътъ за искането на правителството да се продължи срокътъ за тия господи, поименно дадени въ предложението, да получаватъ пенсия и да живѣятъ въ странство. Съгласно нашия законъ за пенсийтѣ, безъ разрешение на Народното събрание, единъ пенсионеръ, какъто и да е той — освенъ по причина на болестъ — не може да получава пенсия въ странство. Тия ветерани, на които съ законъ отъ 1924 г. се отпусна пенсия по 1.000 л. месечно, а съ закона отъ 1926 г. се увеличи на 2.000 л., искатъ да не живѣятъ въ България.

Въпрѣки че България е тѣхна майка, както тѣ се изразяватъ въ първата си петиция, България не имъ харесва. Тѣ намиратъ въ Виена по-голѣмъ разкошъ. Но да живѣешъ въ Виена съ 2.000 л. — това е невъзможно; да живѣешъ въ Ница съ 2.000 л. — това е невъзможно; да живѣешъ въ Парижъ съ 2.000 л. — това е невъзможно. Откѫде чериять тѣ срѣдства, за да живѣятъ тамъ? Ако тѣ действително иматъ тия свръхсрѣдства, за да живѣятъ въ странство, това показва, че тѣ не се нуждаятъ отъ така малка пенсия, която ние имъ даваме. Но българскиятъ народъ, въ лицето на народното представителство, отъ почти и признателностъ къмъ жертвите, които даде рускиятъ народъ за неговото освобождение, е далъ на живѣтъ руски ветерани тази пенсия и ние нѣмаме право да имъ я отнемаме. Обаче ние имаме право да имъ кажемъ: ние ви даваме пенсия, но ще останете въ България, ще я получавате, докато живѣтъ въ България; отидете ли да живѣете навънъ, вие не можете да получавате тази пенсия. Не може да се позволятъ изключения, защото и български подданици, пенсионери, биха искали да се възползватъ отъ тѣзи изключения.

Но въ предложението се казва, че до 1 мартъ 1933 г. тия руски ветерани могатъ да стоятъ въ странство и да си получаватъ пенсията; едновременно съ това въ предложението се казва, че българското правителство, безъ разрешението на Народното събрание, може да разшири това право по отношение и на други пенсионери, които, споредъ предложението, сѫ на брой 44 — и тѣ да отидатъ въ странство, да напустятъ предѣлите на България и да си получаватъ пенсията.

Г. г. народни представители! Азъ бѣхъ народенъ представител и въ основа Народно събрание, което отпустна тѣзи народни пенсии — това сѫ народни пенсии — и помни патриотичните мотиви, които тогавашниятъ министъръ на финансите изнесе тукъ и ние единодушно се съгласихме да ги дадемъ. Единъ отъ мотивите бѣ, че тѣзи пенсионери искатъ да оставятъ своите кости въ България, която станала тѣхна майка, тъй като собствената си майка сѫ загубили. А какво виждаме ние? Тѣзи господи напускатъ предѣлите на България и съ предложението, което сега ще гласувате, се дава възможностъ, безъ възможностъ, да разшири това право и по отношение на други пенсионери, на брой 44. За сегашните пенсионери, които живѣятъ изъ различните краища на Европа, се даватъ месечно 36.000 л.; годишно — 360.000 л.; за две години — 700—800 хиляди лева. Тѣ сѫ 16 души отъ всичко 44, което значи почти една трета. Умножете това число на 3 и вие ще видите, че се харчватъ по 2—3 милиона лева чужда валута, защото всички тия пари се изнасятъ въ чужда валута. Ако днесъ г. министъръ на финансите ви казва, че България се намира въ най-стѣснено положение; ако Народната банка ограничава търговията да получаватъ чужда валута и упражнява най-строгъ контролъ за тая валута; ако се създаде положение, че нашите студенти не могатъ да следватъ въ странство, докато не представятъ удостовѣрение, че сѫ издѣржали редовно изпитъ си; ако за нашите студенти Българската народна банка казва: „Не давамъ повече отъ 100 франка на месецъ“, а за пособия се изисква представяне на квитанция; ако въобще се упражнява единъ строгъ контролъ при отпускаване на чужда валута, която трѣбва да се запази, защото е много малко — азъ казвамъ, че въ този страшенъ денъ, който България доживѣ, въ който ние трѣбва да следваме политиката на пестене и на икономисване чуждата валута, ние не можемъ да разрешимъ да се продължи срокътъ за плащане на пенсии въ чужда валута. Тия господи, които сѫ напуснали България и сѫ отишли да живѣятъ въ странство, да заповѣдатъ да живѣятъ тукъ и да си получаватъ пенсията; но излѣзатъ ли вънъ отъ България, отидатъ ли въ странство, нѣма да я получаватъ. Защото, г. г. народни представители, прави ли се това изключение за руските ветерани, върши се единъ актъ на най-голѣма несправедливост — на най-голѣма несправедливост подчертавамъ — къмъ българските бащи, синовете на които сѫ въ странство, които сѫщо като руските ветерани се биха по всичките краища на Балканския полуостровъ за обединението на българското племе и мнозина отъ тѣхъ оставиха кости си, като имъ отказвате чужда валута за следване на тѣхните синове въ факултети въ странство, които ги има въ София. Но защо се прави това? Защото положението, което преживява страната, не позволява да пилѣ чужда валута. Мѣрката е оправдателна, но не бива да третираме нашите по-зле отъ чуждите, въ миналото, когато се правѣха заемитѣ, когато нашата Народна банка има на разположение чужда валута, когато имахме износъ, който балансираше нашия вносъ, можехме да си позволимъ този луксъ — да дадемъ чужда валута на народни пенсионери да живѣятъ въ странство. Но днесъ, когато този балансъ отива къмъ една разлика въ пасивъ отъ около 2 милиарда

лева, азъ считамъ, че е неполитично българската държава да пушта тази валута, макаръ и малка, защото нека знаемъ едно: който се научи да дава малко, ще даде и повече; утре можемъ да бъдемъ сезирани съ другъ проектъ. Но правителството, за да избѣгне това, да не каже народното представителство, че онзи денъ ни сезираха съ разрешение за 15 души, сега ни сезират съ такова за още 16 души да останатъ да живѣятъ вънъ, слага една нова алинея и казва: Министерскиятъ съветъ може безъ знанието на Народното събрание да продължи този срокъ и да даде разрешение и за други ветерани. Ще ли бѫде народното представителство контрола, или ще остави правителството, къмъ което то има довѣрие, да продължава да дава тая валута, е въпростъ, който вие, большинството, ще разрешите. Имате довѣрие въ вашето правительство — дайте му този мандатъ. Но азъ ви моля да не разрешавате въобще даване на тъзи народни пенсии на хора, които отидаха да живѣятъ въ чужбина, защото не харесаха България, защото тя се оказа за тъхъ като не-ли малка — тази благодатна частъ на земната кора, на която цѣлъ свѣтъ завижда — тъя напустиха и си отидаха.

Азъ моля, въ името на най-голѣмия ви патриотизъмъ, въ името на икономикъ, които днесъ проповѣдвате да се правятъ отъ последната кѫща до най-върховното място, да спестимъ тъзи суми, било като приемемъ, че ако тия хора не се завърнатъ въ България, нѣматъ право да полу-

чаватъ пенсии, или като, най-малкото, не ги даваме въ чужда валута, за да не влошаваме и тъй лошото положение на Българската народна банка.

Моля правителството да се съгласи съ това.

Председателствуващ Н. Захариевъ: Ще пристъпимъ къмъ гласуване.

Които г. г. народни представители сѫ съгласни да се одобри предложението за продължение срока за получаване държавното парично пособие на нѣкои руски ветерани отъ освободителната война 1877/1878 г. и на вдовици на такива, живущи въ странство, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранietо приема.

Понеже има Министерски съветъ, ще вдигнемъ заседанието.

За утрешното заседание бюрото предлага следния дневенъ редъ:

1. Докладъ на комисията по провѣрка на изборите — разискване по избора въ Кошукавашката избирателна окolia и докладване на други избори.

2. Докладъ на прошетарната комисия.

Които сѫ съгласни съ този дневенъ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранietо приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 19 ч. 55 м.)

ВАС. МАРИНОВЪ
Секретари: **Н. ГАВРИЛОВЪ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ

Подпредседателъ: **Н. ЗАХАРИЕВЪ**